

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱԳԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 132 ՃՈՒՄԱՍ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է

11 ՅՈՒՆԻՍ 1871

Սէտայը Հաղորդէթ հափթատա իբի տէֆա եանի չարչանալին վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնկրի պէօյիւք նիւսիէ թապ ու նէշր օլունաճագ տրր : Պիր սէնէլիյի բէշին օլարագ պիր լիրայը Օսմանիյէ տիր : Ալթը այլըղը իւշ պէյսղ Մէճիտիյէ , վէ իւշ այլըղը իբի մէճիտիյէ տիր : Պէհէր նիւսիէսի 40 բարա : Թաշրալար իչիւն բօսթա իւճրէթի այրըճա ախղ օլունուր : Ապօնէ օլմագ իչիւն Ղաւթատա էրմէնի բիւիսէսի սօղաղընտա Նօ . 19 իլէ մուրազգամ Միւհէնտիսեան մսթպասընա միւրաճաաթ իլէմէլէրի ինթար օլունուր , իւանաթըն պէհէր սըրասը իւք տէֆա իչիւն 100 բարա , իբինճի տէֆա իչիւն 60 բարա տրր : Զիյատէ ուղուն նէշրիյաթ իչիւն այրըճա բազարըղ օլունաճագ տրր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 11 ՅՈՒՆԻՍ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ճիւլիւսիւ հիւմայունու մէյամին մէնուու հազրէթը խղափէթբէնա : հինին միւսատըֆ սլոուղու եէօլմը մասսուստա պէհէր սէնէ իճրայը չէհ : բային օլունուղու միտիլիւ իշ պու սէնէյի միւպարէքէ հաղիւսնըն օն իւչիւնճիւ կիւնիւ տախի բուղու ֆիւլու ճիւլիւսիւ հիւմայունէ միւսա տըֆ օլունուղունտան իճրայը մէրատի մի շատի վէ մէսէրրէթ իտիլէճէյի , վէ բուղու մէսէրէթ պիրուղու մէղ պուրուն իրթէսի կիւնիւ տախի զաւթը հաղրէթը Զիւլլահինին Պապը Ալիի գուտուժ մուատէլէթ մէլղուժ ու միւլիւքեանէլէրի իլէ միւշէրրէֆ պուլուրաճագլարը իշիթիլմիշ տիր :

Հագայիֆ :

Զաթը հաղրէթը Սասորաղամիլէրի միւղաճը բիւր իմթիղաճը ալիլէրինէ ալ բիղ օլան ճիւղի ինհիրաֆա նիւպէթ իւլէ հաշմէթիւ Բաբա հաղրէթլէրինին

սանտալիի հիւքիւմէթը բուհանիլէսի նէ գուուտու մէյամին սուուտինի կէրէք քէնտի վէ կէրէք սալթանաթը Սէնիլէ թէրաֆընտան թէպրիք իլէ մէր իւղրէ թէշրիֆաթի խարիճիլէ սաատէթիւ Ալի պէյ հաղրէթլէրինի պէր վէճհը մէրասիմ Գիւրսիի չէրիֆ սէֆիրի սէմահէթիւ Մօնոնի եօր Ֆրանքի հաղրէթլէրինէ իզամ պուլուրմուշար տրր :

Սէֆիրի միւշարալէյ հաղրէթլէրի Զաթը Ալիի հաղրէթը Սէտարէթբէ նահիլէրինէ շու աստըր ճէաիտէյի խայրիլէտէն սօլայը մէմուսիլէթ վէ թէշէքքիւրաթը տէրունիլէսի իւֆա իլէտիքտէն սօնրա , հաշմէթիւ Բաբա հաղրէթլէրինէ իշ պու ալամէթը ճէմիլէյի թէպիլղ պուլուրաճաղընը Զաթը հաղրէթը վէքեալէթբէնահիլէրինէ իֆատէ իլէմէյի Պէյը միւշալ իլիլէյ հաղրէթլէրինտէն թէմէնի իլէմիշ տիր : Միւշարիլէյ Ֆրանքի հաղրէթլէրի Զաթը հաղրէթը վէքեալէթբէնահիլէրինէ իշ պու թէպլ լիլիլի պա թէլէղրաֆ հաշմէթիւ Բաբա հաղրէթլէրինէ թէպիլղ պու

յուրտուգլարընտա , Բաբայը միւշալ իլիլէյ հաղրէթլէրի Գարտինալ Ան թօնէլի վասէթատը իլէ պու պապուէ մէմուսիլէթ վէ թէշէքքիւրաթիւ Սիթանէ սէֆիրի մօնսիլէօր Ֆրանքիլէ իշար պալուրուպ , միւշարիլէյ հաղրէթլէրի տախի չըգան բազար իրթէսի կիւնիւ Զաթը հաղրէթը վէքեալէթբէնահիլէրինին գօնաղը Ալիլէրինէ թէշրիֆ պուլուրարագ , քէյֆիլէթին թէպիլղինէ միւսարաաթ գըլլնմըշ տրր :

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐՍԼՏՏԱ ՊԷՐՎԷՃՀԻ ԱԹԻ ՄՈՒՀԱՐԻԷՐ ՏԻՐ :

Հարիֆ Իլէն իկիւրլա գոմէսիւլալը :

Ալթը եէտի ատէթ սիկուրթա գումբանիալարընըն Տէրսատէթտէ տախի կէչէն սէնէլէրտէն պէրու մուամէլաթա իսթիտար իլէտիքլէրի Տէրսատէթ ահալիսինէ պիր պէօյիւք

գօլայլըդ տոր, պու գու մբանեալարա միւրաճաւթ օլունմասընը թալսիւն իտէր իսէք տէ պու պապտէ էվլէլէն պաղը մէրթէպէ տիւչարը թէրէտտիւտ օլմագտայըդ, սլահրէն սիկուրթա ուսուլու չօգտան պէրու պուրատա տախի ճարի օլուպ մուհասսէնաթը միւլահէտէ օլունմուշ իտի:

Փագաթ հարիգ իշին սիկուրթա տահա բէք կէրուտէ տիր: Մէսէլա Ղալթաւտա հիշ պիր թաճիր եօգ տուր քի պահրէն պիր մահալէ կէօն տէրտիւն մալը սիկուրթա իթմէսինի վէլէվ էն ալա վարօրլարա տախի թահմիլ իլէսէ սիկուրթայա րապթ իթմէյէ մէճպուր տուր:

Հալ պու քի վաբօր իլէ էշեա նագ լինտէ օլան մուխաթարա պուրալար տա եանկըն մուխաթարաւնտան զա յէթ ալ իսէ տէ էմլաք սահիպլէրի րինին պինտէ սիւրի խանէսինի մու խաթարատան սալիմ պիր հալէ գօյ մայա եանի սիկուրթա իթմէ մէյլ վէ րաղպէթ իլէմէզ: Պիր վաբօր իլէ համուլէսի իսէ մահլի գաբտան վէ մէլահլար եէտինտէ օլուպ, պուր լար նէֆսլէրինին սէլամէթ հալինի վաբօրուն սէլամէթ հալինտէ արա մասըլա քէմալը տէրէճէ խըղմէթլէ րինի միւթէպասուրանէ իճրայէ սայ իտէրլէր: Խանէլէր իսէ վաբօր վէ կէմլէ նիսպէթէն սէլամէթը հալտէ տէյիլ տիր: Չիւնքի պիր Ֆսէրիսօշ առէ մին գայտսըղըլը եախօտ պիր խըղ մէթքեարըն իհմալի վէ եախօտ պիր չօճուղուն ագլը էրմէտիլի վէ պիր օ ճաղըն վէ եա պիր սօպա պօրուսու նուն գուրումունուն բարլամասը պիր հարիգ զուհուրինէ սէպէպ օլապլիլը իքէն, պահրէն էշեա, նագլ իտէն լէր պիր գաշ նէվ մուխաթարայը տէր բիշ իլէ սիկուրթա թու.թաուգլարը հալտէ խանէ սահիպլէրինին խանէ լէրինի սիկուրթա իթմէտիլէրի ճայը ըսթըղրապ տըր:

Իշթէ Սթամպուրտա հարիգ խարա պէլէրի վէ կէշէն սէնէ Պէյօղլու եան կընընըն էսէրի հալա կէօղիւմիւզ էօ նիւնտէ օլուպ պու կիւնլէրտէ, Պէյ

օղլունտա վալիտէ չէշմէսի, վէ Ղա լաթատա վէ Պէյիւքտէրէտէ վէ Պա լաթատա վուգու պուլան հարիգլէրին խարապէլէրինտէ տիւման հէնիւզ քէ սիլմէմիշ, վէ պիր օճագ բարլամասըն տուն նիշէլէրին օճաղը սէյիւնտիւլիւ պէյանտան միւսթաղնի պուլունմուշ տուր: Պունճա պէյիւք հարիքլէր տէ խապէթ իտէն զարար վէ զիւանըն սիկուրթա ուսուլինէ միւրաճաւթ օլունմամասընտան զուհուրէ կէլախի տէրքեար տըր: Չիւնքի խանէսիլէ էշեասընը սիկուրթա իթմիշօլան պիր միւք սահիպլինին հարիգ զուհուրինտէ քէնտիսի իլէ ֆամիլէասընը աթէշ տէն ուլամէթէ չըգարմագտան պտշ գա պիր զայիլէսի օլամաղ, ամմա սի կուրթա օլունմատըլը հալտէ հարիգ հէր նէ գատար թէգարրիւպ իտէրի սէ տէ մալ ճանըն եօնղաւը տըր: մէսէլինճէ խանէսին իշինտէ պուլու նան էշեանըն թախիսինէ սայ իտէր իսէ հանկը պիրինի ալաճաղընը շաշը ըրպ պիր միւհլիքէյի աղիմ իշինտէ պուլունմասը իլէ էնվայը ֆէլաքէթ լէրէ տիւչար օլունմագտա տըր:

Սիկուրթա գու.մբանեալարընըն իշի նիզամընտա կէօրմէյէ միւգթէտիր օլուպ օլմայաճաղարը պահսընա կէ լինճէ Տէսրաատէթաէ պուլունան պէշ ալթը ինկիլիզ սիկուրթա գու.մբան եալարընտան, Նօրթ Պիլիլի Մէրգանլայ գու.մբանեանըն պիր սէնէլէք մուվա զէնէ տէֆթէրի պու տէֆա իլան օլ մուշ վէ իշ պու գու.մբանեանըն մու ամէլաթը ֆէվգէլտտէ թէքէսուր իթտիլի ճիհէթլէ Լօնտրատա տիկէր գու.մբանեալար տախի օնունլա մու սապրագաթէ սայ իթմէքտէ պուլուն մուշ տուր: Նօրթ Պիլիլի գու.մբան եասընըն լայիհասընա նաղարէնիքի մի լօն ինկիլիզ լիրաւը սէրմայէսի պու լունսուպ 1867 սէնէսինտէ տէօրթ եիւզ պին լիրա իհթիլաթ ագճէսի պուլունտուղունտան պաշգա իքի մի լիօն ալթը եիւզ սէքսէն ալթը պին լիրա տախի թէմէթթիւ թէրսքիւմ իթմիշ իտի: 1870 սէնէսինտէ իսէ կէ լէք թէրաքիւմ իտէն թէմէթթիւ

վէ կէրէք նուգուտու իհթիլաթիւ սի զիլիտէ կէօրթէրիլիլի վէճհ իլէ բէք չօգ արթմըշ տըր:

795000 լիրա սթէրլին նուգուտու իհթիլաթիւ
2286000 ,, թէմէթիւ միւթէրաքիւմ
3081000

Կէշէն սէնէ զարֆընտա պու գու.մ բանեա քէնտուսինէ էշեա վէ խանէ լէրինի սիկուրթա իթաիրմիշ օլան հա րիգգէտէկեանա իւշեիւզ եիւրմի պին լիրա իթա իլէմիշ տիր քի տօղրուսու պու մատտէ ասհապը էմլաքըն տըգ Կաթընա շայան տըր: վէ կէշէն սօ գու.գ սէնէ զարֆընտա հարիգ սիկուր թասը իշին մէղքիւր գու.մբանեայա միւրաճաւթ իտէնլէր թէքէսուր իթմէքտէ պուլունտուղու մուամէ լաթտան աղնաշըլմըշ տըր:

Բեա հալէլէրինին նալի ու.մ.թիլի
131 ինճի նոմբօրտան պագիլի:

Իմաի քիմ տիր պիլիմ տուրու րիմիլ, պիլիմ ումիտիլիլ, վէ պիլիմ չէօհրէթիմիլին թաճը: Հաղրէթը րապպտա սիլ տէյիլմիսինիլ: Փաղի լէթիւ էվլատ քէնտի բէտէրինի զիլնէթ վէ չէրէֆի տիր: Էյլէ իսէ Հագգ Թէալա հաղրէթլէրի սիլիլի քէնտի էթթաթը իլահիլէսի իլէ մէշ խուն իլէսին, իպրաղ իլէտիլինիլ խրա մէթը մէպէրուրէյի միւշէրէթ գը լլուպ, քէնտի էվլատընըն արուսէսի նէ անըն շու ֆէլաքէթնաք վէ պէա ոլախթ կիւնլէրինտէ ըղհար իլէտիլի նիլ վէ իլէմէքտէ օլուղունտուղ ա սարը ըլաֆք վէ թաաղիլէ, վէ հիւր մէթի տախի մագհարը միւքեաֆաթ իլէսին, (Ս. Բեր. թուղթ 237-130):

Լաքին իթալիա հիւրիւմէթի, քի պիր թէրաֆտան Բօմայը Ալէմէ ըրմայ իլէմէք իսթէտիլի ոլրատա, տիկէր թէրաֆտան տախի Գաթալիլէրի ալ տաթմագ իշին նաս թապիլի իւղրէ թէմիւնաթ տէնիլէն պիր գաշ հիլ

մագուկտի սերպետթիւթ վէ մուա-
ֆիւթ վէրէրէք, անլէրին իսթիրա-
պը դալպինի միւթպէյին գըլմագ ի-
չին, չպիր թաղըմ տէսիսէլէր վէ
բէտէրբիւշ սիւահլար իլէ պիղտէն
ղասպ խլէտի պիղիմ ճիւտմանի հիւ-
քիւմէթիմիղին եէրինի պու թէկմի-
նաթլար իլէ տօլտուրմագ ճահտ ու-
ղայրէթինի էլտէն պըրագմամը տըր :

Անճագ միւհթէրէմ պիրատէրլէր
Բօմա շէհրինտէ վէքեալէթիմիղի հա-
յիղ օլան վէ Բօմա աղիղ բիլիսէսինին
գարտինալը վէ Սաքրէ Գուօրէ նաղը-
րը պուլունան միւհթէրէմ պիրատէ-
րիմիղ Գօթմանթին Բաթրիցլէ չըգան
մարտ իքիսինտէ Էաղտըղըմը նամէ ի-
լէ պու սերպետթիւթ վէ մուաֆի-
յաթլարըն տէսիսէլի վէ հիլէլի վէ
ապէսիյաթ իլէ մէմու օլտուգ-
լարընը պէյան իտէրէք, թէրա-
ֆըմըղտան իճապ իտէն հիւքմ վէ սի-
ճիլ վէրիմիշ տիր, նասըլ քի մէգբիւր
մէքթուպէր զագէթալէր վասէթասը
իլէ հէր թէրաֆա նէշը ու իլան գը-
լըմըշլար տըր :

Էգ ճիւմէ իթալիա հիւքիւմէթի-
նին էօթէտէն պէրու միւթէմատի
վէ մէքրուհ պիր թէգլիւրաթ իլէ պէ-
րապէր, Բաքանըն մէսնէտ վէ հիւքիւ-
մէթինէ պի էսիպանէ հագարաթ վէ
թահգիրաթ, կէօթթէրմէք տտէթը
գատիմէսինտէն օլտուղու կիպի, ֆիլ
հագիգէ պիղլէրին բրօթէսթօլարընա
իշթիքեալէրինէ վէ թէքտիր վէ միւ-
ճաղաթլարըմըղա տալա նաղարը րա-
յէթ վէ հիւքմէթ իլէ պագմատը
ղընը պիլ ֆիլի իսպաթ իթմիշ տիր,
նիչին քի գիքր օլունան թէէ-
մինաթ հագգընտա վէրտիլիմիղ հիւքմ
վէ սիճիլէ գարշը, տէվլէթին ուլու
մէճիլպէրինտէ պու թէէմինաթ մատ-
տէսի իուսուսուսնա տայիր վագը օ-
լան միւղաքքէրաթ վէ թէտգիգաթը
կիւյաթմ էհէմ շէյլէր կիպի իլէրի կէօ-
թիւրմէք վէ թասաճիլ իթմէքտէն իհ-
թիւաղ իթմէմիշ տիր :

Անճագ պու թէէմինաթլարըն հա-
գիգէթ վէ քէյֆիլէթի հագգընտա
հիւքմ իթտիլիմիղ շէրիաթըն ոսհիհ

լիլի, վէ պու թէէմինաթլար տա մէր-
քիւղ օլան հիլէ վէ քեաղիպի մէս-
թուր գըլմագ իչին իթալիա հիւ-
քիւմէթի թէրաֆընտան սարֆ օլու-
նան զայրէթին հիչ պիր սէմէրէյի
միւհթիւթ օլմատըղը շու միւղաքքէ-
րաթտան լայըր իլէ աղնաշըլմը տըր :

Շիւպհէսիղ միւհթէրէմ պիրա-
տէրլէր, գաթոլիք մէգհէպինէ գար-
շը աշըգտան աշըղա պու րատտէտէ
մուղայիր, վէ հաթթա գափանիլի
թապլէ մէպտէլէրինէ պու գատար
մուխալիֆ պունճա եաղնըշլըգլարըն
վուգուի օ իթալիատա տախի աղըլա
սըղմագ պիր շէյ տիր, օ իթալիա քի
Գաթոլիք մէգհէպինտէ պուլունմայը,
վէ Բօմա հայրապէտինին Առաքէլա-
կան քիւրսիսինի քէնտինէ պիր շէրէֆ
ատտ վէ շումար իթմիշ վէ իթմէքտէ
տիր :

Յիլ հագիգէ Հագգ թէալա հագ-
րէթլէրինին թէրաֆընտան քէնտի քի-
լիսէսինէ իհսան պուլուլան պու իմ-
թիւաղ պապինտէ, իթալիալարըն էն
պէյիւք գըմը պաշգա էֆքեար
իլթիղամ իտիւպ, պիղլէր իլէ պիր-
լիքտէ շու էմսալի նամէշհուտ վէ
նամէպուգ րէգալէթ վէ հիւքմէթ-
սիղլիք իւղէրինէ էշգը ֆիղան վէ
նալան տէքթէքտէ տիրլէր, իպ-
րաղ խլէտիլէրի վէ պիրի պիրին-
տէն մուաղղամ վէ միւլթէղէմ աա-
լը տիլանէթ վէ շէհատէթլէրի իլէ
քէնտիլէրին պիլ ճիւմէ չար ագթարը
ալէմաէ միւթէմէքքիւն տինտարըլար
իլէ եէկտիլ եէկ գիւլիւմ օլտուգլարը-
նը պիղէ իսպաթ վէ թաստիգ իտէր-
լէր :

Իմտի քէլամըղը միւհթէրէմ
պիրատէրլէր թէքրար սիղէ թէվճիհ
իտէրէք, թախթը հիմայէթ վէ նէ-
ղարէթինիղէ թէսլիմ գըլընան տին-
տարըլար կէրէք թահրիր վէ կէրէք
միւհիմմարղուհալարը իլէ կիրիֆթար
օլտուղումուղ շու հալը հաղըրըն
գալպլէրինէ նէ րատտէտէ միւ-
ճիլի եաթ վէ քէտէրը աղիմ օլ-
տուղունու վէ թէէմինաթ թապիր
օլունան շու շէյլէրտէն աալա միւթէ-

էսիր օլմատըղլարընը սիւրէթը գա-
թիլէտէ պէյան իթմիշլէր իսէ տէ,
մաա մաֆիյա Առաքէլական քիւրսի
շէրիֆին ֆէրայիղի տատ իտէրիղ սիղ-
լէրին վասէթասը իրէրէսմէն պիւթիւն
ճիհանա շուսու պիլտիրմէյի քի իթա-
լիա հիւքիւմէթինին քէմալը հիլէսին-
տէն նաշը թէշէպպիւս խլէտի տէյիլ
եալընը շու թէէմինաթ թապիր օլան
շէյլէր, իլա թաղմինաթ վէ եա
թէէմինաթ իսմի իլէ պիղլէրէ իթա
օլունան պիլ ճիւմէ իւնվանլար մէս-
նէթ վէ սերպետթիւթ վէ մուաֆ-
ֆիւթըն հիչ պիրի մինթէրաֆ ուլ-
լահ պիղէ վէրիլէն հիւքիւմէթին պի-
րա մումանաթ վէ սերպետթանէ իճ-
րաթը թէէմին գըլմայա, վէ բիլիսէլի
շէրիֆէ, էլլէմ օլան սերպետթիւթի
մուհաֆաղա իթմէյէ եարար շէյլէր
տէյիլ տիր :

Պու պէյլէ օլարագ պիլ տէֆա-
աթ ալանէն պէյան խլէտիլիմիղ կի-
պի, պիղլէր Ալահըն վէ Առաքէլա-
կան քիւրսիի շէրիֆին հուգուգլարը
օլան պիղիմ պու հուգուգումուղուն
հէր նէ վէճհ իլէ օլուր իսէ օլուն-
մահվ եա իլալընը միւստտի օլան
շու եա պու միւսալէհէ թարիֆինէ
տուխուլ իտէպիլմէք իչին եէմին ի-
լէ պէնտ օլտուղունուղ վատըմըղտան
իուրուճ իթմէք ճիւնհասընը իլթի-
գամ իթմէմիղ լաղըմ կէլէճէյինտէն
համիլ օլտուղունուղ մէմալիլէթ ֆէ-
րայիլինէ թաթպիլգէն, մուգատտէս
հիւքիւմէթիմիղի վէ օնուն սերպէս-
թիլէթինի մուհաֆաղա իթմէք
հիլէսի ալթընտա վէ Հագգ թէա-
լա հագրէթլէրինին պիր թէտա-
պիրի մախսուսէյի իլահիլէսի իլէ
քիւրսիի շէրիֆին մէթանէթ վէ գուվ-
վէթ քէսպ իթմէսի մագսէտի իլէ իհ-
սան խլէմիշ օլուպտա, տէլալիլ գա-
վիլէ վէ շէրլէ իլէ իւհտէմիղտէ պու-
լունան, վէ օն պիր աաղրտան պէրու-
հուգուգու ֆիլիլէ իլէ մալիգ օլա-
կէլտիլիմիղ ճիւմանի հիւքիւմէթիմի-
ղի պիղտէն զասպ իլէ անըն եէրինի
տօլտուրմագ իւղրէ իթալիա հիւ-
քիւմէթի թէրաֆընտան թէրթիպ վէ

իճատ օրունան շու թէ՛ մինաթ եա
խօտ թաղմինաթլարը հէր հանկը
գաիտէ իւղէրինէ միւէսսիօ օլմուշ
տա օլտա, եախօտ պուճնաէմալ սայիր
պիր շէյ հէր նէ 'ճիհէթ վէ սուրէթ
իլէ օլուր իսէ օլսուն գաթէն գապուլ
իտէմէյէճէյիմիլի վէ գապուլ իթմէք
միւմքինսիլ օլտուղուճու քէթմ վէ
իւսֆա իտէմէյիլ :

Նիշինքի մալիւմիւ ամմէ օլտուղու
վէճհ իւղրէ էյէր քի Բօմա քահանայա
պետի ախէր պիր հիւքմտարըն թախ
թը հիւքիւմէթինտէ օլտայըտը վէ բօ
լիթիգ տայիրէսինտէ գուտրէթըքեա
միլէյէ մալիգ պուլունմասայըտը, կէ
րէք քէնախէն վէ կէրէք մէմուրիէ
թը հէվարիյունէսինին մուամէլաթը
թանգիմիլէ վէ թէտպիրիէսինէ այիտ
մէվատտա թապի օլտուղու հիւքիւմ
տարըն նուֆուղունու թէճալուղ
իտէմէյիլ, պու տա էյլէ պիր հիւքիւմ
տար օլտալիլի իտի, քի եա հերետիկոս
օլսուն, եա մէզհէպէ խասիմ, եա տա
տայիր հիւքիւմտարլար իլէ մուհար
րիպ, եախօտ օ հալտէ պուլունա
պիլսին :

(Տէվմ օլմաճաֆ)

Մէրաին սէրբիսգոպոսու թէրա
ֆընտան աթի իւղ զիքը նասիհաթ
նամէ ճէմիլէթինէ գրաթ օլունուպ
վէ պիր գօքեասը տախի թէրաֆըմը
զա կէօնտէրիլմիշ օլմաղ իլէ այնէն զա
ղէթամըզա տէրճ իտէրիլ :

Յորդուլ առ ֆողմուրքն Մամույ . 1871

Աղբիւ 2 նոր Տոմար :

Ի կրկին դարուց ի վեր և ցայսօր
ն սիրեցեալ ժողովուրդ իմ, վիճակս
այս կամ Աթոռ պարծի և այն իրիւ
ամբ՝ ընդ յաղթական դրօշակաւն
Ուղղափառ Կաթողիկէայ Հաւատոյս .
և ունի ինքեան արքայ հզօր զնոյն ին
քն զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս Ար
քայից արքայն, իսկ սպարապետ ան
յաղթ՝ զայն որում խոստացաւ նա

ինքն Տէրն թէ « Դու ես վեմ և և ի
վրայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի
իմ, և դրունք դժստոց զնա մի յաղ
թահարեցեն » : Արդ ասեմ՝ յայդ
վեմ յօգեալ կայ վիճակս այս, ի վերայ
անշարժ վիմիդ այդորիկ կանգնեալ
կայ և այս Աթոռ, և առ այս անշարժ
է և անմոլար այն հաւատք՝ որ ի վե
րայ հաւատոցն Պետրոսի գլխոյն եկե
ղեցւոյ հաստատեալ կայ, որով և
դուք և ո՞ր Աստուածատէր երջանիկ
ժողովուրդք յապահովի կայք, քանզի
ի վերայ նմին հաւատոց հաստատեալ
էք յաւուրց անախ Ս . Պապին Կղե
մայ ԺԱ . յորում ընկալաւ այս թէմ
Հովիւ արժանաւոր զերանելի Նահա
տակն ի Քրիստոս զՄեղքոն Եպիսկո
պոս Թաղպաղեան՝ որոյ սրբութեան
վարուցն և սերտ միաբանութեանն
ընդ Սրբոյ Գահին Հռովմայ չէք ինչ
անտեղեակ . թէ որպէս վասն Ուղղա
փառ Հաւատոցն աքսորեցաւ, և ի
Հայրենեաց վտարեցաւ, հալածե
ցաւ և ի թի վարեցաւ ի Միջագե
տաց մինչև ցի—Պօլիս ի Նաւարանն
և անդ ի շղթայս ի խորշս բանտից
կրեաց զկեանս իւր նահատակու
թեամբ վասն ի Քրիստոս հաւատոցն .
և այսպէս եղեն ընդ նմա ցայսօր ի
նոյն վարդապետութիւն տասն հո
վիւք, բաց յանարժանէս, այսինքն
Ս . Մեղքոն Թաղպաղեան, Բ . Մարտի
րոս, Գ . Մարգար, Դ . Յովհաննէս
Թաղպաղեան, Ե . Յովսէփ Պալիթեան
Զ , Պետրոս Եղեաղար, Է . Յովակիմ
Թաղպաղեան, Ը , Աբրահամ Ղան
տիլեան, Թ . Յովսէփ Յորաբան, Ժ .
Գաբրիէլ Շաշաթեան :

Արդ՝ այժմ ժամ է և ժամանակ
ըստ պարտուց պաշտամանս բարձ
րացուցանել զհովուական ձայնս, ազդ
աւանել ձեզ և ծանուցանել սիրեց
եալ Որդիք և արտասուալից աչօք ող
բալ զդաւալի աղետս եկեալ հասեալ
մերաջնէից ոմանց ի Կ—Պօլիս և ի Տ—
Կերտ, և թէ որպէս Եպիսկոպոսք
չորք ձգելով զհետ իւրեանց ոչ սա
կաւ ոմանս ի գղերց և ի ժողովրդա
կանաց բաժանեցան յանշարժ վիմէն՝

որով և մարդեցան յուղիղ վարդա
պետութենէ, որով և Հայրսմեր հա
սարակաց գլուխն եկեղեցւոյ, փոխա
նորդն Քրիստոսի և Յաջորդն Պետրո
սի Պիոս Պապ թ . տարադիր արար
զնոսա մասնաւոր կոնդակաւ ի գլու
կաց եկեղեցւոյ : « Որպէս հովիւ զի
մեկնեցէ զօգիս յայժեաց, և կա
ցուցէ զօգիս ընդ աշմէ իւրմէ, և
զայժիս ընդ ձախմէ » : Արդարեւ իսկ
եղերական է այս վիճակ սոցին և բիւ
րից սղբոց արժանի, վասն որոյ և ինձ
պարտք են անհրաժեշտ զգոյշ առնել
զձեզ, և ուժգինս գոչել ընդ Քրիս
տոսի « արթուն կացէք զի մի՛ մտա
նիցէք ի փորձութիւն » , քանզի որ
արթուն կայ առ նա ոչ մերձենայ ո
սոխն կամ գող, և ոչ առ արթուն հո
վուի փարախս գայն յափշտակիչ .
այլ երկերուք իսկ մի՛, եթէ ահա սա
տանայ կամի զձեզ խարբալել . հա
տատուն կացէք ի վերայ վիմին ան
շարժութեան, հնազանդ լերուք
գլխոյն եկեղեցւոյ և ահա անտեղի
տալի գտնիք ընդդէմ ամենայն սաստ
կաշունչ մրրկաց, ոչ անձրեք և ոչ
հողմք զձեզ սասանեցունել կարաս
ցեն իսկ ոչ, քանզի ի վերայ վիմին
հաստատեալ էք : Յիշեցէք սիրեցեալ
Որդիք զնախնիս ձեր զհարս և զհա
րանց հարս ի կրկին դարուց ի վեր .
թէ ի քանի ցաւս երկանց ծնան զձեզ
յայս ուղիղ վարդապետութիւն : Օ
րինակ առէք զժիր նահատակն այն
զոր յիշեցի զԱռաջին ձեր հայր
զԹաղպաղեանն ասեմ զՄեղքոն՝ որոյ
բանք մարգարէականք ցայսօր յիշին
ի միջի ձերում և ի բերանս որդւոց
ձերոց՝ որ ի կտակ և յաւանդ տայր
ձեզ ասելով, թէ « Ես աղաչեցից
զԱստուած հեռի առնել զամենայն
հերետիկոսութիւն ի քաղաքէս, և մի
ոք մնացէ ի ժողովրդենէս արտաքոյ
ուղիղ վարդապետութեան » . և ահա
յետ փոխման նորա կատարեցան
խնդրուածքն Երանելւոյն, և ազատ
կայ ցայսօր այս երջանիկ վիճակ կամ
թէմ յամենայն մարդութեանց հաւա
տոյ . քանզի մարգարէական էին

բանքն • Յիշեցէք Սիրեցեալ Արդիք, և գուցէ բազումք իսկ կան ի միջի ձերում ահանատեցոյ որ ինչ կրեցին նախնիքն մեր քառասուն ամօք յառաջ, տուգանս, բանտս և գանս՝ որք կամակար ժատուցանէին ոչ միայն զինչս իւրեանց, այլ և զմարմինս և զտրիւնըս վասն ի Քրիստոս հաւատոցն, և երբէք ի միութենէ Եկեղեցւոյ հեռացան իսկ ոչ • Արդ նոցին երանելի նախնեաց էք դուք արժանաւոր որ դիք հնազանդք և հլու հպատակք գրկայն Եկեղեցւոյ փոխանորդին Քրիստոսի զձայն նորա միայն լսեմք, և օտարին զհետ ոչ երթամք, վասն որոյ և զցուցեալն առ մեզ և զառ ի նմանէ և եթ հաստատեալն Պատրիարք Զանաչեմք, և զոր նա Զանաչէ Զանաչեմք և մեք և զոր նա մերժէ մերժեմք և մեք •

Իսկ վասն մօլորելոցն և հերձելոցն խոնարհ պաղատանոք աղաչեցուք զՏէր գթալ ի նոսա և դարձուցանել ի շեղեալ Զանապարհէն յուզիղ պողոտայն • բարեխօսութեամբ Գթածի մօրս Սրբուհւոյ Կուսին և Պաշտպանիս մերոյ Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին •

Մելգոն Վ. Նազարեան Արքեպիսկոպոս Մամպոյ եւ կողմանց նորին •

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Նափեյա նէզարէթի Մալիկէ նազըրը ստպըգ տէվլէթլու Ռիւշտի բաշա հազրէթլէրինէ •

Մալիկէ նազարէթի ըրիւթպէյի սաւիթլի վէզարէթ վէ միւշիւրի իլէ միւս թէշտըր սէրադքէրի սապըգ տէվլէթլիւ Համտի բաշա հազրէթլէրինէ •

Խաղինէյի խառայը Շահանէ նէզարէթի ըրիւթպէյի սաւիթլի վէզարէթ վէ միւշիւրի իլէ քէթխիւտայը մէհտըր իւլեայը սալթանաթը սէնիլէ տէվլէթլիւ Ֆէրիա բաշա հազրէթլէրինէ •

Տէրսատտէթ մէշլիսի թէմեիլրէ •

Իսկ սանիլիլի • Պէյօղլու մէշլիսի թէմեիլրէ ազասընտան սատտէթլիւ իպրահիմ պէյ էֆէնտիլէ •

Տէրսատտէթ տիվանը թէմեիլ միւմէյեիլի էվլէլիլի Սըվաղվիլայէթի տիվանը թէմեիլրէ իսի սանիսի սապըգ իզգէթլիւ Հաճի Ալի էֆէնտիլէ •

Պէյօղլու մէշլիսի թէմեիլրէ ազալըր ճիհանդատէ իզգէթլիւ Ահմէտ պէյ • Քէզալիք շապըր զատէ խայրմէ ֆէնտիլէ • Իսկիւաար մէշլիսի թէմեիլրէ ազալըրը Նաթանաճի էֆէնտիլէ թէվճիհ պոլլուրմուշ տուր •

ՊԻՐ ՊԵՅՅԻԼԻ ԳԱԶԱ

Սալը ախշամը Ղալաթա Յիսուս Փրիլիք բիլիսէսինին Պահարանճըր Հօճա Մինաս ախշամ իւզէրի բիլիսէյի մէզբիւր խատէմէթլիստէն պիրի իլէ Թօքհանէ Եօլունտան քէնտի հանէսինէ կիթմէքտէ Բէրուզ աղա Եօգուշու աղլընտա վագի շէքէրճի տիւքքեանընտան շէքէրալմայա սուրտուգտա, պիր նէֆէր ասքէր կէմ սիլ տիլիլինսիլ պիր աթ • իւզէրինտէ աթըր Բէյրուզ աղա Եօգուշունտան աշաղա տէօրթ նալ գօշտուրարագ ի նէր իքէն շէքէրճի տիւքքեանը Եօնիւնտէ արթըգ հայվանը զապթ ի տէմէյիլ հէր նասըլ իտէ մէրգում Հօճա Մինասը տէվլիլի • վէ հայլու նըն ալթընտա պիր գաշ տէֆա չըղ նանարագ աղլմ պիր մուխաթարատա պուրունուր • Ահալիտէն ճէտուր պուրունանըր պուր տէհէթլու գազայը կէօրտիւքտէ, պիչարէյի աթըն այագլարը ալթընտան գուրթարմագ իչին իլէրի սօղուլու պ աղլմ կիւճիւք իլէ մէրգում Հօճա Մինասը Եիւղիւ կէօղիւ վէ աղալարը գանա միւլէմմա օլարագ գուրթարմագ • պիր աղ ոօնրա պիչարէյի մէրգումէյի պիր թէճիլէրէյէ վաղ պիրլէ, պէր վէճհը մուալէնէ տէօրթ Եօլ աղլընտա վագը Զապթլիլէ մէրքէղինէ նագլ իլէ օրատան տախի միլլէթիմիլին Սուրբ

Յակուր խատթախանէսինէ նագլ օլունմուշ, վէ մէրգումուն թէտալիսի իլէն թէրաֆը մէրքէղը զապթլէտէն Աւարէլ էֆէնտի ճէրրահ թայելին գըլընմը տըր •

Եէօվմը մէզպուրտա պուր Եօլտա պիր գաշ գազալար տախի զուհուր իթմիշ իսէ տէ մէրգում Հօճա Մինաս օլան պուր գազա էն տէհէթլիւսիւ օլտուղու պագը նէֆէրաթը ապքէրիլէնին թագրիլիտէն պուրունմուշ տուր • Ճէնապը Հագգ մէրգումուն սըհէթ լութֆունա նայիլ պուլլուրուն •

Անճագ պէյլէ տար վէ գալապուրդ սօգագլարտա աթ գօշտուրմագ վէ պունա էմնալ հալլէր մուխաթարատան խալի օլմատըրը վուգուաթը իլէ կէշմիշտէ տախի կէօրիւմիւշ օլմաղ իլէ, իճապ իտէն մագամտան պիր գաշ տէֆա պուր կիպի ուլղուն սուգ հալլէր մէմուր իտիլմիշ վէ մուհասսէնաթը տախի կէօրիւմիւշ իտիլիմտի կէրէք Եէհը էմանէթինէզարէթը պէհիլէսի վէ կէրէք իճապ իտէն մագամը սայիլէ թարաֆընտան պուր խուսուտա տայիմա նազարը տըգգաթ վէ էհէմիլլէթէ ալընմայա, վէ ասալիշ վէ իսթիրահէթը ումուլիլէյէ շայան պիր մատտէ իտուկիլնտէն մէմուլ իտէրիլ քի պունտուն պէյլէ պուր ուլղունսուղլուղուն թէքէրիւր իթմէմէսինէ սայ իւ իգտամ վէ հիմմէթ պուլլուրուն •

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՅԷ

Տէյլի թէլէկրաֆ պիր միւխալիլի թէրաֆընտան վէրիլէն պիր հիտապա նազարէն իիթիլալ սէպէպիլնէ Բարիլ զին տիւշար օլտուղու զարար ու զիլյան կիւնտէ 34 միլիօնա Եանի այտա պիր միլիար ֆրանգա պալիղ օլունալ, իշ պուր միլիար շու վէճհ իւզրէ թէվճիհ օլունմուշ տուր • Եէվմիլէ պիրէր պուշուգ ֆրանգ վէրէրէք միլլէթ առաքիլինէ վէրիլէն ֆրանգ 300.000 •

Պու միլլէթ ասաքիրինին զէվճէլէրի-
նէ վէ էվլատլարընա հէր պիրինէ եա-
րընէար ֆրանգ օլարագ, վէրիլէն
ֆրանգ 100.000: Մուհարէպէ լէվա-
դիմաթը վէ մէսարիֆի իշխն 300000:
Եէօվլլէ 6 շար ֆրանգ հիսսպը իլէ
իւչ եիւզ պին իշճի թագըմընըն կիւն-
տէլիք զիւանը 1.800.000: Պու 1.800
000 ֆրանգտան միլլէթ ապքէրինէ
վէրիլէն իւճրէթ թէնիլլ օլունասլիլը
քի 1.500.000 ֆրանգ էտէր: Իշճի
գուլլանան քիշիլէրին զիւանը 600.000
ֆրանգ Բարիզ ֆապրիլգաթարլարըն
զիւանը 2.500.000 ֆրանգ: Ամուսի
թիւճճարիլէ զիւանը 10 միլիօն: Սէքիզ
եիւզ պին քիշիլէն ֆիրարընտան տօ-
լայը մէքիւլաթ սաթընը զիւանը 2.400
000: Պինա ինչասը զիւանը պի այնի
սէպէպէ մէպնի 2.400.000 էյալէթլէր
վէ էճնէպի ահալիսինտէն 150.000 քի-
շինին Բարիզտէն չըգմասը եախօտ օ-
րայա տուխուլ իթմէմէսի 'սէպէպի-
նէ 9 միլիօն: Քիրալըգ էվէրին ոլօշ
գալարընտան տօլայը թէրէտուիւպ ի-
տէն զիւան 2 միլիօն, վէրսայլ օրսու-
տու իշխն օլան մէսարիֆաթ 3 միլիօն
ճէման կիւնտէ 34 միլիօն ֆրանգտան
միւթաճաւլուզ:

Տէյլի թէլէզրաֆ միւսպիրինին
հիսսպընա Բարիզ հարիքի հէնկեա-
մընտա վուգու պուլան թէլէֆաթ
վէ զիւան զամմ օլունտուգտա հար-
պը տախիլլէնին զարաբը հարպը էճ-
նէպիլէ զարարընտան զիւանտէ օլսու-
ղունա իսկեաթ օլունուր:

— Բօմա ճանիպլինտէն վարիտ օլան
թէլէզրաֆլարա նազարէն. հաշմէթ-
իւ Բաբա հազրէթլէրի թախթա ճիւ-
լիւսիւնիւն 25 ինճի սէնէսինի խի
թամ իթմիշ օլմասը մինասիպէթի իլէ
հիսսպընը տինտար ահալլինին քէմալը
սուրուր վէ մէմուսիլլէթի իլէ Գուտ-
տասը շէրիֆի թագտիտ պուլուրմուշ-
լար տըր: Պու մինասիպէթ իլէ Բա-
բայը միւշարալէյ հազրէթլէրինէ ի-
թա օլունտան հէտիլլէր 25 միլիօնա
պալիլ օլմուշ տուր: Վէ մէրասիմի
թէպրիք վէ ինթիւրամ զըմնընտա կէ-
միշ օլան իթալիտ սէֆիրինի զայլէթ

նէզաքէթլու պիր թարզ իլէ հուգու-
րունա գապուլ իթմէմիշ տիր:

— Չըգան բէրշէմպէ կիւնիւ ալաֆ-
րանիա սասաթ 10 պուշուգ րաստէ-
լէրինտէ Պէյ օլունտա Ֆրանսըզ սէ-
ֆարէթիւանէսի իթթիսալլիտէ վազը
Սէն-Լուի նամ քիլիսէտէ Բարիզին
շու սօն վուգուաթլարըն 'էսնասընտա
վէֆաթ իտէն պունճա պի սուչ քի-
մէսնէլէրին րուհի իշուն, նէզուր օալ-
թանաթը սէնիլլէտէ հաշմէթլիւ Բա-
բա հազրէթլէրի թարաֆընտան ֆէվ-
գէլատէ սէֆիր թալին պուլուրմուշ
օլան Մօնսիւնօր Ֆրանքի հազրէթլէ-
րի զիւնէթը ֆայիգէ իլէ Գուտտասը
շէրիֆ իճրա իլէմիշլէր տիր:

— Միւթէվէֆա ֆադիլէթլիւ ծիւ-
մէճէան Վըգանէս վարգապետին վէ-
ֆաթը կիւնիլէրինին հիքեայէսինի շա-
միլ թէրաֆըմըզա պիր գըթա մէք-
թուպ կէօնտէրիլմիշ իտէ տէ, տէրճի
պիղզարուր չարշամպա կիւնքի չըգա-
րըլաճադ նիւսիսէմիլլէ թաստիգ գը-
լընմըշ ալը:

— Ֆրանսա տէվլէթի Բարիզտէն ֆի-
րար իտէն գօմիւն թէրաֆիլլարանըն
ճիվար պուլունտան ինկիլթէրրա վէ սա-
յիր տէվլէթլէրտէն մաթլուպ իտէճէ-
կի ճիհէթի իլէ Պէլճիգա վէ իսվիլէ-
րիա վէ իթալիա մէրգուլարըն տէյիլ
բօլիթիգա թէօհմէթի իլէ միւթթէ-
հիմ, իլլա ատէթա ճանի օլտուգլարը
հասէպի իլէ քէնտիլլէրինին իատէ օ-
լունմալարընա գարար վէրմիշլէր իտէ
տէ ինկիլթէրրա վէ Աւթրիա տէվ-
լէթլէրի պու նազար իլէ պագմայըպ
մէրգում ֆիրարիլլէրին ճինայէթլէրի
գանուէնն իսպաթ վէ թէպէյիւն իթ-
տիլթէն սօլրա Ֆրանսա հիւքիւմէթի-
նէ թէպիլմ օլունմալարընը 'մուվաֆը-
գը հագգանիլլէթ կէօրէրէք օլ վէճհ ի-
լէ հարսքէթ իթմէյէ գարար վէրմիշ
վէ հաթթա ինկիլթէրրատա ֆիրարի-
լէրին թէօհմէթիին իսպաթ իթմէք
իւզրէ Ֆրանսա թէրաֆընտան մու-
հաքէմէլէրէ միւրաճաաթ օլունտու-
ղու սուրէթտէ մէրգուլարըն տվօ-
գաթ մէսարիֆի իֆայէ գուտրէթ-
լէրի օլմասընը էճիլտէն պու խու-

տու իշխն քէնտիլլէրինէ իանէ տա-
խի թօփլանմըշ տըր:

— Ջաթը հազրէթը շէհրիարի թէ-
րաֆընտան հաշմէթլի Սպանեագըրա-
լը հազրէթլէրինի բէսմէն թէպրիգ
իթմէյէ մէմուր նասպ օլունտան թէշ-
րիֆաթի խարիճիլլէ 'ուլուֆէթլիւ-
ֆեամիլ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի
Մատտիտէ պիլ մուվասըրէ հուգուրու-
գրալիլէ տուխուլ իլէ ինֆայի մէրասի-
մի թէպրիք իթմիշ օլտուղու զագէ-
թալար իշարաթընտան պուլունմուշ
մուշ տուր:

— Մահը հալին 13—25 ինէ թէսա-
տիւֆ իտէն բազար կիւնիւ զաթը
հազրէթը Շահանէնին ճիւլլէսիւ Հիւ-
մայունու մէյմէնէթ մագրունու միւ-
լիւքեանէլէրինին ոէնէվիսի օլմալ իլէ
թագսիմտէ վագը միլլէթ պաղլէսին-
տէ ճէսիմ շէնիլք իճրա օլունմասը ի-
շխն լաղըմ կէլէն թէտարիլլէրին տէր-
տէսթ օլունմասընա տայիր Ալթընճը
տաիլլէյի պէլէտիլլէրէյիսի սաստէթլիւ-
Գատորի պէյ էֆէնտի թէրաֆընտան
էմը վէրիլմիշ տիր:

— Բուսիա մէմալլէրինտէ միւթէ-
մէքքին պաղը իսլամիլէր պու տէֆա
օլ մէմալլէրի թէրք իլէ էնդարէ վէ
էրզրում թարիգիլլէրի իլէ Պուտա ճա-
նիպինէ հիճրէթ իլէտիլլէրինտէ թէ-
րաֆը հիւքիւմէթի սէնիլլէտէն միւհ-
թաճ օլտուգլարը մուսվէնէթ տիրիլլ-
լունմայտարա մէրգուլարըն իսթիտա-
լարը վէճհ իւզրէ իգալլէթլէրի իշին
Մուհալլըճ գաղսարըն թախսի գը-
լընտըղը ֆար տիւ Պօսֆօր զաղէթա-
ղընտա մուհարէր տիր:

— Բրուսիալլարըն Բարիզէ կիր-
տիլլէրի կիւն, մաթէմ ալալլէթի օլ-
մագ իւզրէ շէհրը մէզպուրտա պու-
լունտան խանէ վէ էպնիլլէյի սայիլլէյի
մէշհուրէ սիլաշլար իլէ 'սէթը օլուն-
մուշ խոթ: Մուախիտարէն Բարիզ ա-
սիաթընըն միւրթէքիպ օլտուգլարը
վահշիլլէթ վէ խըյանէթտէն տօլայը
տախի էլէնէվմ Բարիզ շէհրինին պիր
հալի մաթէմ իշթիմալտէ պուլուն-
տուղունտան էքսէրի մահէլլէրի սի-

յահելէր իլէ մէսթուր պուլունմագ տա իմիշ :

— Պունտան չէնտ կիւն ագտէմ Պէջիւքտէրէտէ Բուսիա սէֆարէթ խանէսինտէ գարանթինա նիղամնա մէսինին թէգէքքիւրիւ պապինտէ տուէլի սայիրէ մուրախապարնտան միւրէքքէպ սաաթ 2 րատտէլէրինտէ պիր գօնֆէրանս ագտ օլունաճաղը լա թիւրքիտէ մուհարրէր տիր :

— Մօնսինեօր Ֆրանքի հաղրէթլէրի Նին Պրուսա ճանիպինէ աղիմէթինին , վէ հաշմէթիւ Բաբա հաղրէթլէրինին 25 ինճի սէնէվիսինին խիթամ պուլ մասը մինասիպէթի իլէ Բանկալթիտէ Հոգին Սուրբ քիլիսէսինտէ իճրա օլունան զինէթը ֆայիգէյի բուհանի յէնին թաֆտիլաթը պիղ զարուրչար շամպա կիւնիւն նիւսիսէսինէ թաա իլպ գըլընմըշ տըր :

— Բուսիա տէվլէթի սէֆիրի ճէ նէրալ իգնաթիէֆ հաղրէթլէրի իլէ իումէթիւ մատամսընըն թաիթը ինյասէթինտէ օլարագ պիր գօմիթէ թէշքիլ գըլընմըպ , Պէջիւք տէրէ հարիգինտէ քէտէրգէտէ օլանլար ի չիւն թէրագգիւմ խտիմիշ օլան 900 իրա իանէ մէպլաղը պէհէրինին իհ թիյաճընա կէօրէ չըգան բաղար կիւ նիւ թէվլի գըլընմըշ տըր :

Սէֆիրի միւշարիլէյհ հաղրէթլէրինին հարիգ կիւնիւ իպրաղ պուլ յուրտուղու իգտամ վէ զայրէթ շա հատէթը ումումիյէ իլէ թագալիքէ շայան օլտուղու հալտէ , պուլ տէֆա տախի շու աթէշը սուղան իլէ խա բապ օլան ֆամիլեալարըն տիւշար օլտուգլարը ֆէլաքէթինի թէսէլլի իւ լէմէք իւղրէ պէջլէ պիր սէխալթէթէ լէհպէր օլմասը տախի ետտ վէ թէղ քէարա շայան պիր հարաքէթ օլտու շու շիւպհէսիլ պիր քէյֆիլթ տիր :

Ասիթանէ 8 յունիս 1871 .

... Միւնէլլիֆ .

Փար տիւ Պօսթօր զաղէթասընըն 80 նումէրօլու նիւսիսէսինտէ միւթէ

նէվլէյէ տայիր իշար իթմիշ օլտուղու պէնտին տէրուինտէ կէյա Պօղոս պէյ թէրաֆընտան հաշմէթիւ Բաբա հաղրէթլէրինին սէֆիրինէ սէմահէթիւ կաթողիկոս Հասուէնէֆէնտի վէ հիլէթը բուհանիլտէն վէ պաղը միւթէպէրան զէվաթա պիր զիյաֆէթ վէրիմիշ իսէ տէ Սնթի հասուէնիսթ թէսմիյէ օլունան ֆրգանըն պաղըլարը տա մէղքիւր զի յաֆէթաէ պուլունմուշ օլտուգլարը նը զիքը իտէր :

Հալ պու քի օնլարըն պուլունմա սը տէյիլ պէլքի պիրլէշիմէյէճէյինի աշլքէար քէնտու լէրինին հալ ու հա բաքէթլէրի մէյտանէ գօմագտա տըր , վէ պէյլէ պիր շէյ լէյ էլ այն կէօրիւ մէտիքճէ ճէրիտէսի տէրուինտէ մէճ հուլէն պաղը շէյլէրի թահրիր իթմէ յուպ հագըրգէթը հալի տօղրուճա ի շար իթմէլի տիր :

Սնթիհասուէնիսթլէրին եօգարտա զիքը իթտիլմիլ զիյաֆէթտէ պուլ լունմատըգլարընը զաղէթանըղա պէ յան իթմէնիլ միւթէմէննա տըր :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԵ

Վիեննա 21 յունիս սաաթ 9 ագչամ :

Մ . տը Պայսթ Մալիյէ վէքեալէթ քօմիտիյօնու հուղուրունտա Աւսթրիա — Մոճար տէվլէթինին սայըր տէվլէթլէր իլէ նէ բատտէտէ սուրէթը տօսթանէտէ վէ իթթիֆագտա օլտուղունու պէյան իթաիքտէ գօ միսիօն քէմալը խօշնուտիլթ իլէ տաղըլմըշ տըր :

Վէրույլ 21 յունիս սապահ .

Տիւնքի միլլէթ մէճլիսինտէ Մ . Թիէր քէլամա պէտ իտէրէք Ֆրանսա նըն Մալիյէճէ նէ հալտէ պուլուն տուղունու պէյան իսիւպ մաղպու թ ուրէթտէ իֆատէ իլէմիշ տիր :

Մուհարէպէտէն տօլայը վուգու պուլան զարար 8 միլիար ֆրանկա պալիլ օլմուշ տուր :

Մ . Կամպէթթանըն իճրայը խա յալաթը մէմալիքէ իւչ միլիարտան

զիյաալէյէ օլմուշ տուր : Պիւտճէյէ տայիր օլան աշըղըն նէ գատար օլտուղու մէճհուլ վէ պիլիմէյօր իսէ տէ , 1871 սէնէսինին պիւտճէսինին աշըղը 301 միսիօնա պալիլ օլաճագ տըր :

Մուհարէպէ թաղմինի իշիւն Ալէ մանեատա թէտարիգ օլունաճագ թէպիմաթը նագտիլտէն տօլայը էրի գտէ օն պէշ ֆայիլ վէ մէսարիֆի միւ ճիպ օլան շէրայիթի գապուլ իթ մէյէ մէճպուրիլթ հասըլ օլմուշ տուր :

Մ . Թիէրին իֆատէսի իւղրէ պու հալ իմքէրաթօլուղուն էսէրի օլան եալընըլըգլարըն պիր սէմէրէսի տիր . Ֆրանսայը տիրիլթիպ մէղքիւր խա ուարաթըն էօնիւնիւ ալմագ իւղրէ միւշարիլէյհ մէճլիսի մէղքիւրտէ օլան տաղարըն վէթանքէրվէրլինէ միւրաճատթ իլլէմիշ տիր :

Մ . Թիէր միլլէթ մէճլիսի թէրա ֆընտան թահսին օլունուպ , Եէնի պիր իսթիգրաղըն թասալվուրու տա խի գապուլ օլունմուշ տուր :

Մալիյէճէ օլան աշըղը գաբաթ մագ իւղրէ Եէնիտէն վէրկի գօնուլ մայըպ իրատ իլէ թէտարիք օլունա ճագ տըր :

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Պէյ օլունտա Եէնի չարշտա թէլէկրաֆիտանէ գարշրօրնտա 114 նումէրօլու պօեաճը ուսթա կըղմէսին ֆապրիգասընտա կէրէք Եիւնիւ վէ կէրէք իրէքլի էնվայը թիւրիւ խա ինքիլէր պօյանըր վէ մէնկէնէլէնիլ վէ միւշթէրիլէրինի խօշնու իտէճէկի իշիւն իլան իտէր :

ՖՈՆՏՈ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍՍԱՐԸ

		սալը	
Սապահ	Մայիս	8	52 34
Ագչամ			52 23
		Չարշապա .	
Սապահ	Յունիս	9	52 49
Ագչամ			52 49
		Բէրշէմպէ .	
Սապահ		10	52 22
Ագչամ			52 23

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԵՑԷՆ ՎԱՔՕՐԼԱՐԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԱՔԵԹԼԵՐԻ

1871 Մայիս 31 Բաղնիքի Կենտրոնական Կոմիտեի

ԵՆԻՆԻ ՆԱԽԻ
ՍԱՅՐԸ
Այլընդանա...

ԲԱԶԱՐ ԿԻՆԵԼԵՐԻ ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷՆ ՔԷՕԲ-
ՐԻՒՅԷ ԻՆԷՆ ՎԱՔՕՐԼԱՐ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԱՆՍՏՕԼ ԳԸՅԸԼԱՐԸ ՊԵՐԼԻՔՏԷ

11

11 30

12

12 15

12 30

1

2 15

2 30

3 30

3 45

4

5 15

6

7 45

8 45

9

9 45

11

Պէօյիւքտէրէտէն թարապեա, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն, Բ, Հիսար, Պէպէք, Արնափուտքէօյ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ:

Արնափուտքէօյիւնտէն Գուրուչէմէ, Օրթաք, Պէշիկթաշ:

Եէնիմազալլէտէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւք, Թարապ, Եէնիք, Սթէն, Էմիրկ, Բ, Հիսար, Արնափուտք, Գուրուչէմէ, Օրթաքէօյ, պէշիկ:

Պէշիկթաշիւն Բաշապազնէ, Բիֆաթ Բաշա մազալլէսի, Գանլընա, Ա, Հիսար, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէշիկթաշիւ, Գուրուչէմէ:

Վանիքէօյիւնտէն, Չէնկէլքէօյ, Պէշիկթաշ, Գուրուչէմէ, Գապաթաշ:

Գապաթաշիւն Մէզար պուրնու պէօյիւքտէ, Թարապ, Եէնիք, Էմիրկ, Բ, Հիսար, Պէպէք, Արնափ, Գուրուչէմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ:

Պէօյիւքտէրէտէն Թարապ, Պէշիկթաշ, Բաշապազնէ, Գանլընա, Ա, Հիսար, Գանլընա, Վանիք, Չէնկէլքէօյ, Պէշիկթաշ, Գուրուչէմէ, պէշիկթաշ:

Եէնիմազալլէտէն Մէզար պուրնու, պէօյիւքտէ, Թարապ, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն, Բ, Հիսար, Արնափուտք, Գուրուչէմէ, Օրթաք, Պէշիկթաշ:

Պէօյիւքտէրէտէն Թարապեա, Եէնիք, Էմիրկ, Բ, Հիսար, Արնափուտ, Գուրուչէմէ, Օրթաք, պէշիկ, Գապաթաշ:

Պէօյիւքտէրէտէն Պէշիկթաշ, Բաշապազնէ, Բիֆաթ, Բաշա մազալլէսի, Գանլընա, Ա, Հիսար, Գանլընա, Վանիք, Չէնկէլքէօյ, պէշիկթաշ:

Պէօյիւքտէրէտէն, Թարապեա, Եէնիքէօյ, Սթէնեա, Էմիրկէն, Բ, Հիսար, պէպէք, Արնափուտքէօյ:

Եէնիմազալլէտէն, պէօյիւք, Թարապ, Եէնիք, Էմիրկէն, Բ, Հիսար, Արնափուտքէօյ, Գուրուչէմէ, Օրթաք Պէշիկթաշ:

Եէնիմազալլէտէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապ, Պէշիկթաշ, Եէնիքէօյ, Էմիրկ, Գանլընա, Բ, Հիսար, Գանլընա, Արնափուտ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէմէ:

Եէնիմազալլէտէն, Մէզարպ, Պէօյիւք, Թարապ, Եէնիք, Էմիրկ, Բ, Հիսար, Արնափուտքէօյ, Գուրուչէմէ, Օրթաքէօյ, պէշիկթաշ:

Պէօյիւքտէրէտէն, Պէօյիւք, Բաշապ, Բիֆաթ Բաշա մազալլէսի, Գանլընա, Ա, Հիսար, Գանլընա, Վանիք, Չէնկէլքէօյ, պէշիկթաշ, Գուրուչէմէ, Բաշա:

Պէօյիւքտէրէտէն Թարապեա, Պէշիկթաշ, Էմիրկէն, պէպէք, Արնափուտք, պէշիկթաշիւ, Օրթաքէօյ, պէշիկթաշ, Գապաթաշ:

Եէնիմազալլէտէն Մէզարպուրնու, պէօյիւքտէրէ, Թարապ, Եէնիք, Էմիրկէն, Բ, Հիսար, Արնափուտք, Օրթաքէօյ, պէշիկթաշ:

Պէօյիւքտէրէտէն, Թարապ, Արնափուտքէօյ, Օրթաք, պէշիկթաշ:

ՔԷՕԲԻՒՅԷՆ ՀԱՐԱՔԵԹԼԵՐԻ

12

4

1 15

2

2 15

5

4

5 30

7 30

9

9 30

10

10 30

10 30

11

11

11 30

Գապաթաշ, պէշիկթաշ, Օրթաք, Գուրուչէմէ, Արնափուտք, Բ, Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիք, Թարապ, պէօյիւքտէ, Մէզարպ, Եէնիմազալլէ:

Պէշիկթաշ, Օրթաք, պէշիկթաշիւ, Արնափուտք, պէպէք, Բ, Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիքէօյ, Թարապեա, պէօյիւքտէրէ:

Գապաթաշ, Բաշապ, պէշիկթաշ, Գուրուչէմէ, Օրթաք, պէշիկթաշիւ, Արնափուտք, Գանլընա, Բ, Հիսար, Գանլընա, Վանիք, Գանլընա, Էմիրկ, Եէնիք, պէշիկթաշ, Թարապ, պէօյիւքտէ, Եէնիմազալլէ:

Պէշիկթաշ, Օրթաք, Արնափուտք, պէպէք, Բ, Հիսար, Էմիրկ, Եէնիք, Թարապ, պէօյիւքտէ:

Բաշապ, Գուրուչէմէ, պէշիկթաշ, Չէնկէլքէօյ, Վանիք, Գանլընա, Ա, Հիսար, Գանլընա, Բիֆաթ Բաշա մազալլէսի, Բաշապ, պէշիկթաշ, պէօյիւքտէ:

Գապաթաշ, պէշիկթաշ, Օրթաք, Արնափուտք, պէպէք, Բ, Հիսար, Էմիրկ, Եէնիքէօյ, Թարապ, պէօյիւքտէ, Մէզարպուր, Եէնիմազալլէ:

Պէշիկթաշ, Օրթաք, պէշիկթաշ, Արնափուտք, Բ, Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիք, Թարապ, պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու, Եէնիմազալլէ:

Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէմէ, Արնափուտք, Բ, Հիսար, Էմիրկ, Եէնիք, պէշիկթաշ, Թարապ, պէօյիւքտէ:

Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնափուտք, պէպէք, Բ, Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիք, Թարապ, պէօյիւքտէրէ:

Գապաթաշ, պէշիկթաշ, Օրթաք, Գուրուչէմէ, Արնափուտք, Բ, Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիք, Թարապ, պէօյիւքտէ, Մէզարպուր Եէնիմազալլէ, Գապաթաշ:

Պէշիկթաշիւ, Չէնկէլքէօյ, Վանիք, Գանլընա, Ա, Հիսար, Գանլընա, Բիֆաթ Բաշա մազալլէսի, Բաշապազնէ, պէշիկթաշ, պէօյիւքտէրէ:

Պէշիկթաշ, պէպէք, Բ, Հիսար, Էմիրկէն, Սթէնեա, Եէնիքէօյ, Թարապ, պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու:

Գուրուչէմէ, պէշիկթաշիւ, Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Ա, Հիսար, Գանլընա, Բաշապազնէ, Բաշապազնէ, պէշիկթաշ:

Գապաթաշ, պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնափուտքէօյ, Բ, Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիքէօյ, Թարապեա, պէօյիւքտէրէ:

Գապաթաշ, պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէմէ, Արնափուտքէօյ:

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼ ՂԱԶԵԹԱ
ՄԻՐԱՅԷԼ ԷՔՄԷՐՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆԷՆՏԻՍԵԱՆ
ՂԱԼԱՔԱ

ՀԱՅՈՑ ԵՆԵՆԵՆԸ ԿՈՂՈՑ ԲԻՒ 19 ՎԵՐԻ ԹԱՆԸ

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱՐԱՐԵԼԻ

ՆՈՒՄԵՐՈՒ 133 ՉԱՐՇԷՆՊԻՃ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է

16 ՅՈՒՆԻՍ 1871

Սէտայր Հազարէթ հափթատա իբի տէֆա Կանի չարչարուիլն վէ ճիւղաւ իրթէսի Գիւնլէրի պէոյիւք նիւսիւ Թապ ու նէշը օլունաճագ տըր : Պիր սէնէլլիլի բէշին օլարագ պըր չիրայը Օսմանիլէ տիր : Ալթը այըրը իւշ պէշագ Մէճիտիլէ : Վէ իւշ այըրը իբի մէճիտիլէ տիր : Պէնէր նիւսիւսի 40 բարա : Թաշքալար իչիւն բօսթա իւճրէթի այըրճա ախզ օլունուր : Ապօնէ օլմագ իչիւն Ղալթատա էրմէշի քիլիսէսի սօղաղընտա նօ : 19 իլէ մուրագգամ Միւհէնտիսեան մաթպասսընա միւրաճաթ իլէմէլէրի իսթար օլունուր, իլանաթըն պէնէր սըրասը իլք տէֆա իչիւն 100 բարա, իբլինճի տէֆա իչիւն 60 բարա տըր : Զիյատէ ուզուն նէշրիլաթ իչիւն այըրճա բաղարըղ օլունաճագ տըր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 16 ՅՈՒՆԻՍ

Միւթէվէֆա ճիլմէճեան Վրթա նէս վարդապետին հիքեպէսինի հա միլ թէրաֆըրդա կէօնտէրիլէն պըր գըթա մէ կըթուպ տուր :

... Միւհէլլիֆ . .

Մէճմուայը Հալատիս նամ զադէ. Թասընտա իբի հերձուածոյ վէ բա նադրեալ ըսհիպլէրին, եանի Հէքիմ Եան վէ ճանպաղեան ըսհիպլէրին իմ զալարը իլէ միւմգի վէ պաշտան պաշա էնվայը եալան վէ իֆթիրա իլէ մէմ լու օլարագ շախսըմա վէ ֆամիլեա մըն սիլէշինէ գալէմէ ալընմըզ օլան պըր պէնտի գրաթ իթտիլիտէ : սոպա Թաճիւպ իթմէտիմ, նիլին քի էօթէտէն պէրու քիլիսէշի շէրիֆ իիլ Թիլաթընտան շագ օլան էթնայը ի Թիլաթ վէ հերետիկօսըր ահալիլի իզլալ իթմէք : Վէ քէնտիլէրինէ Թէ. ըսհիլիլ բէշտա իթմէք իչիւն եալան «էօլէմէշի վէ իֆթիրայը քէնտիլէրի նէ պըր սըֆաթը մախսա սէ ինթի

լապ վէ իթթիլապ իլէտիքտէն մա ատա եալանըրը մէյտանա չըգտըգ տա տախի ութանմամագ վէ ֆիթուր սուղուգ քէնտիլէրինէ սըֆաթը սա նիլէ օլունուր տուր : Մէգըր իբի հերձեալ ըսհիպլէրին Մէճմուա իլէ պէնտը մէզպուրու իլան իլէմէլէրի միւթէվէֆա պիրատէրիմ վըթանէս վարդապետին Թէհլիլէլի կիւնլէրին տէ հանիմէ կէլէրէք միւթէվէֆանըն Թէօլպէքեար էֆքեարը իւզէրինէ Թասալլութ վէ հիւճմ իտէրէք Թէք ըսր անը քէնտի եալընը եօլարընա իսքեաթ իթմէք, վէ քէնտիլէրինտէն ալընմըզ օլան բուհանի «էլահիլէթի իճ ըս իթմէք նիլէթիլտէն վէ մուվաֆֆագ օլամամագ զարագ վէ իտտասընտան նէշաթ իթմիլ օլմագ իլէ մաա մանֆիլ յա էօլէ միւքէտտէր վէ մէշըւ կիւնլէրինտէ մէգըր պէնտէ ճէվապ վէրէրէք հազարէթը հալը ինդարը ալէմէ Թէպլիլի վագթըմըն Թէհամմիլ լիւ օլմատըղընտան, վէ քիթալը շէ ըրիլին տախի «պինամուուա էթտիլի պինամուուուա կէօրէ ճէվապ վէր քի մաղըրը լանմասըն ո քէլաթընա ըսյէ

Թէն. հազարանլէթ վէ հազարէթը հալին քէմալը իսուլուսու գալպ իլէ հիքեպէսինէ միւսարաթ իտէքլմ : Իմտի միւթէվէֆանըն քէյֆսիլլիլ յէ տիւշար օլտուղու կիւնտէն պաշ լաթարագ, օ կիւնտէն վէֆաթը կիւ նիւնէ տէկին քէնտիլինի կէօրմէլէ կէլէնլէր քիմ օլուն իսէ Թալուն պիլա ֆէրդ կէրէք հերձուածոյ ըսհիպլէր օլունուր, կէրէք անլէր իլէ հէմէֆքեար աշխարհալան օլունուր վէ կէրէք գաթուլըք քահանայար օլունուր ճիւմ լէսի իլէ պիր մուամէլէշի Թալթիֆ քեարիտէ պուլոււնուր իտի : Գաթու լիլ վարդապետէր իլէ էքսէրի միւ ճատէլէլէ կիլիլմէսիմտէ տէմպէսթէ վէ լալ գալըպ ճէվապտան աճիլ պուլ ըսնտուգտա պու տալայա քէնտիլինի մալիւմաթը քեամիլէսի օլմատըղընը սէրաշէթէն Թագըրիլ իտէրէք, անլէ ըրի էնֆիլէճեան եաթօտ Միւքիսս է. ֆէնտի գաղանճեան իլէ միւճանէ լէլէ տնմէթ իտէր իտի : Պու հալտէ սըրֆ եալան տըր ճաթպաղեան իլէ Հէքիմեան հերձեալ ըսհիպլէրին գալէմէ ալըրգըրը օլմն պէտէ տէմէ

զըմբ է օրֆ իմ մէջ լողըմ կէլիպ . . .
արաքա Սլլահ իլէ . պանա գարը
բրթթնթթ իտէրէք պըրթթթ կիթ
տիլէր . և եղև խաղըդու թիւն թնծ
Պու գիլ ու գալ էանտընթա Պիւն
պիւլնեան վարդապետ քի խաթթ
նին եանընա կիրմիլ վէսշաղտաթի օ
լան նիղայը քէնտինն պիլտիլմիլ ի
տի . պիր տէ խաթթեանն պանա հա
պէր կէլիթ վէ տէրադապ եանընա
կիթտիլմիլ Պիւլպիւլնեան իլէ պա
նա շու վէճ իլէ սէյլէտի . « Պիւլ
պիւլնեան Հ . Պետրոս վարդապետի
քէնտի հիւանիւ ըրգամ իլէ պէն չա
ղըրտըմ . պունու օնլարատա (Հէքիմ
եան իլէ ճամպաղեանա) սէյլէրիմ .
Պէն օնլարըն (հերձեալ րահիպլէրին)
թուլթուգրարը եօլու պէյլնմէմ , լա
րին Բեճարի իլէրինտէ պուլու
տում . խոստովանաթըմը պու մու
րազանըն պաշաւտըր կիւնաէն ծա
ճաղըմ , վէ էյէր Սլլահ զիւտէ ֆըր
տաթ վէրիլ իսէ զիւտէնիլի տէ օր
մագ արգիւսիւնտէյիմ . Պու սէօզ
յէրի իլէթթիլմիլ , էյլէ իսէ տէ
տիմ պու բէլադիար իլէ տէմէք քի
թէրգիլէ յիւ կիւլմ վէրիլիլիլ . Էվ
վէթ , տէտիքտէն սօղրա , Զէնալէ իլէ
Էալըլ պիւ արապա . տէյիպ , օլ վա
գըթ Պիւլպիւլնեան վարդապետ պու
սէնին տիւլիւնէճէյին շէյ տէյիլ տիր
տէյէրէք , սէօղլիւնիւն Էօնիւնէ կէչ
տի . Մաւմայիլէյ վարդապետ տախի
մէղքիւր հերձուածող րահիպլէրտէն
պիրիլին խաթթէնին նէղլիլնէ կէլիպ ,
միւթէվէֆանըն թէօվպէքեարլըղընը
(բարի տրամագրուլթիլ) կէօրմէսի
իլիւն պունա միւսաատէ իթմէմի
թէքիլիլ իթտի իսէ տէ , հաթթա
մէղքիւր րահիպլէրին թէրաֆիլիւ
նընտան պիր զաթ հաթթէնին եանը
նա չըգըպ , աշաղը Էնաթիտէ , պէնիմ
վէ ֆաթիլեամըն Էօնիւնտէ նիլին պու
գաւար թէլաշ վէ ալթիւսթ օլուր
սուսուգ խաթթ Պիւլպիւլնեան Հ .
Պետրոս վարդապետի քէնտի հիւանիւ
րէյի իլէ քէնտի իթթէմիլ օլուղու
նու պանա չիմտի թագրիլ իթմիլ
տիր , կէլէճէք օլուրլար իսէ գօյ վէ

րին կիրտիլէր եանընա տէ լիլ իսէ տէ
պէն օնլարըն հիլ պիրիլիլ իսէնէմէ
այադ պանտըղընը ֆիթթէմէտիմ .
Իսիլ միւթէվէֆա վաթղապետին
Էօմ . Իսիլ աղըր , կիւնիլ րինտէ պի
լու թիլիլթապըլէսպ իթթիլիլ թէօլ
պէքեարլէ սրֆաթը շու նէվիլիւս
հերձուածողուգ հադգընտա նէ էֆ
քեարտա օլուղունա պիր տէլիլիա
լանի տիր . Պու հալտէ ճամպաղեա
նըն վէ Հէքիմեանըն միւթէվէֆա
պիրտէրիլ իլիլ կիւլաւ պիր գաշ
կիւն էվիլէ բիւղապոթարըն պիրիլնէ
խապէր կէօնտէրիպ , խոստովանաթ
օլմագ իլիւն պիր քահանայ իսթէտի
տէմէսի քիւլիլէն եալան տըր , սըրֆ
Էպլան տըր . Իսպաթ իթթիլիլ քի
քիմին իլէ կէօնտէրմիլ տիր պու հա
պէրի . Հէմ նաւըլ սահիլ օլապիլիլ ,
պէլ խոստուս նէ իլիլիլա վար ըտը
պէյլէ պիր հապիլէ հալանթիլիլ Հէ
քիմեան վէ ճամպաղեան , իլլա սա
հա պաշգալար օ կիւնէ գաւար սէր
պէսթ սէրպէսթ եանընա կիրիպ սա
աթըրա կէօրիւշտիքտէն սօղրա չը
գըպ կիրտէրէր , վէ բիմնէ մանի օլ
մագ իտի . Պիր քահանայ հէք կիւն
պատարադ իթմէք շէրէֆիլտէ օլ
տուղու հալտէ , վէ նիլէլէրին տա
խի րուհանի եօլուա թաալիմ
իթմէք վէ րուհանիճէ գուվիլթէն
տիրմէք իլիւն 8 տէ 15 տէ ոյտա խու
տովանաթ իտիւպ . Սրբու թիւն վէ
րիլ իլիլ , վէ պու րատտէտէ տին
տարրարտան պիրիլիլ քէյֆիլիլ Էա
սայըր պիր սէպէպէ մէպիլ պլարճա
հանէսինտէն տըլարը չըգաւաւըր
թագտիրտէ խոստովանահայըր պու
լուսան քահանայ պաղը սալթ խոստու
վանաթ իլէ պաղըտա ջերմեանդու
թիւն իլիւն վէ զատիկ պօրճու իլիւն
Սրբու թիւն տախի կէօթիւրիւր վէ
խանէսինտէ պատարադ պիլէ իտէրի
սէ նաւըլ քի հէր եէրտէ գալիտէ
տիր , հէր կիւն պատարադ իթմէյէ
ալըլըգ օլան պիր քահանայ 9 մահ
միւստէթ եաթագտա եաթար տա
նիլին ճամպաղեան վէ Հէքիմեան խոս
տովանահայըր օլարադ , ջերմե

րանդու թիւն Էա գաւաթիկ պօրճու ի
լիւն միւթէվէֆայը խոստովանաթ
իթմէյիլ տէ թէօվպէյէ կէլիլի կիւն
պիրիլիլ տէր տէյէրէք տիւղճէ ֆաթիլ
Էալա պալթա աւարար , Զէպր իտէր
լէր , տէմէք քիւլիլէն քահանայար
Էա պէյլէ պիր թէքիլիլ իթմէտիլէր
Էա տա իթտիլէր իսէ գաւաթիկ իթ
տիրէմէտիլէր , էյլէ իսէ իսպաթ
տախի օլուր քի միւթէվէֆա Պահտի
սրեանըն չիւթողիկոսլուստան սօղրա
Շարգըլըրը իգրահ վէ րէտտ իթմիլ ի
տի , Էօգուս նիլ քահանայնը 4-5 մահ
Էաթագտա եաթըպտա Էա ջերմեան
դու թիւն իլիւն , Էա տա Էօլիւմ թէհ
լիլէսինիլ իլիլիլա իլիւն պաղը պաղը
խոստովանաթ օլմամաւընա պաղը տէ
ֆաթիլուս Սրբու թիւն ալմամաւընա ,
Էախոտ զատիկ պօրճու վէսիլէսի իլէ
պիր պատարադ տիլնէմէք . վէ պու
սայէտէ օ պօրճու իճրա իթմէմէսին
պիր սէպէպ Էօգ տուր . Պու հալտէ
թէքրար տէրիլ քի միւթէվէֆա Պահտի
յարեանըն չիւթողիկոսլուստան
սօղրա Շարգըլըրը իգրահ վէ րէտտ իթ
միլ օլտուղուստ պու միւստէթտէ
վէ սօն կիւնիլէրտէ կէօթիլիլիլ հա
լաթթիլ իլէ իսպաթ իթտի .
Գէզալիլ տէրիլ քի կիւլաւ ֆա
միլեատան պիրի օ կիւնիլտէ Ոսկե
բերանա կիրիլ , միւթէվէֆանըն
րուհանի իլիլիլալը թէքմիլ իթմէք
իլիւն իճապ իտէնի իճրա իթմէլէրին
խաթթմիլ օլա Սլլահ պիրիլ քի ֆաթիլ
եանըն հիլ պիրիլ հերձուածողուր
մէյեալ օլմատըգտան մաւտա մէն
ֆուրլարը տախի տիր . Ագրապտան
պիրիլին հիւնէրի օլա , լաքին միւ
թէվէֆանըն միւրատը իլէ օլմա պիր
պիր շէյ տէյիլ տիր .
Միւթէվէֆա աղըրլաւտըրճա
գալիլին մէսրուրիլթիլիլ տախի վա
գըթ վաթըթ պէյան իտէր իտի , վէ
վէֆաթընտան իւլ կիւն էվիլէ եանը
նա կիրիլ նաւըլ օլուղուստ ուիլալ
իթտիլմիլ , էյի իմ ճէվապընը վէր
տիքտէն սօղրա , շէյլէ իլալէ իթտի .
« էյլէ պիր գաւանուլթիւն քի քա
հանայապետ տախի չօգ էյի տիր տէ

տիւնքեղալիք երեսօկիւններու շուրջ
նուառի սեղանի «նապոլի» օլապի
իւրքի հասուն գերապայծառ կա-
թողիկոս վէ պատրիարկ օլմաքընի
պիւր պաշտօն թէ՛ քա տա շուրքեղա-
լիքի սեղանի «շիւքը սքնա Սյլահ»,
շիւքը սքնա Սյլահ, պիւր կիւնի պէք-
լէր իտիմալ:

Խիւլասայր քէլամ միւթէվէֆա
մէզհէպ վէ պիւնձէ պօրճլարընր քեա-
միւն վէ իսթէքլիք լիւ իճրա իթտիք-
տէն սօղրա, ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ
սապահըն սաաթ ալթը պուշուգ
լաաթտէլէրինտէ քուհինի եէտը աֆէ-
լիւնէնտէյի միւնէղգէհէ թէպիմ իթ-
միշ տիր:

Իշթէ պու տուր հաղքէթը հալ,
«որ ունիցի ախանձս լսելոյ» լուլցէ:
Արիթ) օլան աղնասըն:

Ասիթանէ 9 յունիս 1871

Ստեփ Լարդապէր ձիւնէն:

Բ-Բա հաղթելիւնին նախէ ուսումնային:
132 ինձի նոսթրօսան պագիլէ վէ իթիւմ:

Իշթէ իսէ պիւք քի հաղք թաալա
հաղթելէրի թէրաֆընտան վաղը նի-
գամը ախլաղիւն վէ մէզհէպիւն հիւ-
քիւմէթինէ մալիք պուլունտուղու-
մուգ հալտէ, պիւք քի ումումի ճիւ-
հանտա ահքեամը հուգուգու թա-
պիլէ վէ իլահիլէյէ միւթէրճիւմ նասպ
գըլընմըջ օլտուղումուգ թագաթիտէ
պիլիւմ իւղէրիմիլգէ տախի գանուհըսը
թային օլունտուղուհա մէվգուու
պահօ օլունան իշ պու թէէմինաթ,
լար պիր իսպաթը ալանիլ տէյիլ մի-
տիր, հէմ էյլէ պիր գանուհըսը քի
ումումի քիլիսէնին իտարէսինէ միւ-
թաալիգ օլուգ, պուլարըն մուհա-
ֆաղասը վէ իճրասը ճիւմանի հիւքմ
տարլարըն միւրտուր իւղրէ վաղ վէ
թէէօիս օլունան պիր էսասը թէճա-
վուգ իտէմէլ:

Իմտի միւհթէրէմ պիրտուէլէր,
թաթիֆտէն միւսթաղնի օլտուղու-

իւ գրէ, քիլիսէ իլէ հիւթը պէշէրիւ-
յի պէլէ տիլէ մէյանընտա ճէքեան ի-
տէն միւնտէպաթա կէլինձէ, քանա
պիլիսինիլգէ քի ումումի քիլիսէյի շէ-
քիլիսին իտարէսի իշին լաղըմ օլան հէր
նէվի իմթիպաթա հուգուգու վէ հիւ-
քիւմէթի հաղթելէր Բէթը օլաաթըն-
տա տօղրուտան տօղրույա հաղք
թաալա հաղթելէրինտէն ալմըջ օլ-
տուղումուգ հալտէ, պու իմթիպաթ
վէ հուգուգու, քէպալիք քիլիսէնին սէր-
պէսիլէթի տախի իտա էֆէնտիմիլ
հաղթելէրինին գանընըն լիւմէքէսի
վէ մուվաֆֆաթիլէթի օլտուղուտան
անլէր տախի պու մուպարէք ալա-
հանի գանըն գաաթ ու հաալիլէթը է-
պէտի գըլմէթի աաթ օլմալլու տըր-
լար: Պու հալտէ նէճի ալէմ հաղթե-
լէր իտանըն ալահանի գանընա պիր
թահգիլի աղիմ իքրաա իթմիշ օլուր
իտիք, քի լսթաղֆիլուկահ տէյիլիմ,
էյէր քի պիլիք քէնտի հուգուգու
մուգու ճիւմանի հիւքմտարլար սայէ-
սինտէ ալէլ խուսուս պու կիւնի
կիւն սանիլին թանգիւմ վէ թէրթիպ
իթտիլի միսիլու, գապուլ իթսէյի-
միլք: Նիլին քի խրիսթիան հիւքմտա-
րանը քիլիսէ էվտուլէր տիրէր վէ տէ-
յիլ քի քիլիսէ մուալլիսէրի: Նասըլ
քի քիլիսէպիլի սէրքիսգոթուս իմին
վէ տիլանէթին միւնիլի քէպիլի
պուլար իշին բէք հաղքը օլարապ,
շոք քէլամիլէրի սէյլէմիշ տիր: «Չանն
իթմէյինիլ, քիլիսէ սիպէ պիր իտարա-
յըգ մաղամընտա վէրիլմէմիշ տիր,
իլա սիլին նէղարիթ վէ հիւքիլէթի-
նիլգէ թէպիլմ օլմուշ աաթ: Պու ճիւ-
հանտա ճէնապը հաղքըն հուգու-
րունտա էն մուաղգամ պիր շէյ վար
իսէ, օ տա քէնտի քիլիսէսինին սէր-
պէսիլէթի տիր: (Թղթ 8. 14) վէ ան-
լէրի թէշիլիլ իթմէք իշին պաշգա-
նէրտէ շէյլէ սէյլէր: «Ալահըն ա-
րուսէսինին, վէ վալիտէնիլ քիլիսէյի
շէրիֆին սէրպէսթիլէթին մուհաֆա-
ղա իտիւպ սէվտիլինիլտէ, զանն իթ-
մէյինիլ քի սիլին հաղքմէ վէ աղա-
մէթինիլ թէնգիլ գըլընըր, հաչան
սիլ անը թաաղիմ իտէր իսէնիլ, սիլ

մուհաղգաթ օլմաղմընը անա մէթա-
նէթ վէրիլսէնիլ սիլ զաաֆ քէպա
իթմէզսինիլ շէ վիլին կէօղիւնիլգիւ-
էթրաֆընըղա իշթէ հիսապըգ իպ-
րէթլէր հուգուրունուգաա տըր: Սէյր
իտինիլ քիլիսէ իլէ զրաալիլէթաէ
պուլունան, վէ անը մուաղգապ իլի-
յէն հիւքմտարլար: Նէ տիր անլէ-
րին մուվաֆֆաթիլէթի վէ աղքալէթի:
Պուլար գաթէն մէյտանտա օլան շէյ-
լէր իտուկինտէն թաֆալիլ իմթիպաթ
օլմալլու, շիւպհէսիլ անլէր քի քիլի-
սէյի շէրիֆին բէթը շան վէ շէօհրէ-
թինի իսթէրլէր, անլէր քիլիսէտէ վէ
քիլիսէյի շէրիֆ իլէ մուֆալիսար
պուլունուլար:

Պու հալտէ միւհթէրէմ պիլիս-
տէրլէր, կէրէք պուլունան մուգաա-
տէմ, վէ կէրէք պուլունն իլէ սիլիլ-
րէ պէյան իթտիլիմիլ միսիլիլ, ալ-
թըգ հիշ պիր քիմսէյէ իտաֆի օլամաղ
քի, շու ուգուպէթնաք զէմանտա
քիւրսի շէրիֆէ վաղը ջլան շու հա-
գաթաթ ումում ճիւհանըն խրիսթի-
յանլարըն թահգիլ իտէր: Նիլին քի
Սուրը Բեռնարդուստէն քէլամը իւղրի
լուլի զէմինին հիւքմտարալար մուաղ-
գամը օլան Առաքէպալլարա գարչը
իպրաղ օլունան հաղարաթ, պիւ-
թիւն քիլիսթիանըղա գարչը պիր
հաղարաթ տըր: Իշթէ պու սէպէպ-
տէն տիր քի միւշարիլէյ հաղքը Սն-
սէլմսուսէն քէլամը մուճիպիլնձէ, Բօ-
մա քիլիսէսի պիւթիւն քիլիսէլէր ի-
շին էլէմ վէ լսթըրապ շէքմէքտէ օ-
լուպ, Բօմա քիլիսէսինին միւթէալիգ
օլան պիր շէյի հէր քիմ քի անտէն
զաապ իտէր, տէյիլ եալընը Բօմա
քիլիսէսինին գարչը, իլա ճէմիլ քի-
լիսէլէրէ գարչը աղիմ ճիւպէթ իլէ
(սրքապղծութիւն) միւթթէհիւմ պու-
լունուր: . . . (Թղթ. 42. 1. 3.)
Հաթթա Առաքէպալիսին քիւրսի շէ-
րիֆին պիլթթէմամ հուգուգուտան
մուհաֆաղասը ումում քիլիսէյի
շէրիֆին մէնաֆիլ ճէմիլէսի վէ հու-
գուգու ճէլիլէսի, վէ սիլիլէրին տա-
լիլ բիսգոթուստէ մէմուլիլէթինիլին
իթիլգալիլէթի եէկտիլէրի իլէ սրգը

մերստու տնէն թէ միւսն առնուածը հա-
միլ ուսուցողն շինարհէ տնէն վարդապետ
պիւր քէյֆիւն թէ տիր ձ

Պիւթիւնն պու շէյլերի նպղարը
թէ տգիւզ վէ թահգիւզէ ալմորդըմը
տա , նստող քի պորձումն առւր ,
նիւէ տեֆա սիւղեր իւր պիւ իթթի-
ֆազ քարաթը վերայ թաւածիւք իթտի-
յիմիւ կիպի պու տեֆա տախի թէք-
րարէն պէր միւսիւրի ֆերիւղէյի զիմ-
մէն քէմալը սեպաթ իւր քարաթ վէ-
րիւրիւ քի քիւրսիի շէրիֆին ճիւղանի
հիւթիւմէն ձազգ Թաւալա հաղրէթ-
րէրինն թէնունպիւրի մախտուսէյի ի-
լահիւնսի իւր իթա քըլլըմը տըր Բո-
մա հայրապետինն վէ ումու մի քիլիսե
իւզէրինն Բոմա հայրապետինն հազ-
րէն թաւ էֆէնտիմիւտնն աւմուսմ
սիւրիւյիւ կիւթմէք վէ իտարէ իթ-
մէք ուլու հիւթիւմէն իւրիւ , վէ քի-
լիսէնն իզապատը մէնաֆիւրինն վէ իս-
թիւսաթաթըմն մէհմա իւր էմբեան
լաղըմ կէլէն տըգգնթմ վէ իգտամա-
թը սեպսեթմանն հիւ պիւր տիւնեւալի
հիւթմաւորա թապի ումաղարաթ իճրա
կիւթմէք իւրին , պու տիւնեւալի հիւ-
քիւթմէն Բոմա քահանայապետինն էլ-
զէմ տիր : Պուսլար միւսն թէրէմ պի-
րապետըրէր , սիւղէ , վէ իւհտէյի նէգա-
րէն իւրիւ թէնուն ուլունան տիւնաթ-
լարա րանա մալիւմ շէյլեր իտուկին
տէն . հէր տիւրիւ ֆէյլ վէ պէրէքէ-
թին մէնպար ուլան սաաուէթ , աաաւ-
լէն վէ մէզհէպին տաւաթըմն մաւ-
հազգազէն իւթիւլամ կիւթմիւսիւրիւ ,
վէ միւթթաթըմն ուլունաւա տիւն
տէ վէ մուհապսեթման , սեպաթ վէ
շէնաթթըմն , վէ իպրաղ կիւթմիւսիւ-
նիւր աաաթըմն շէլիլ կիւթ պուսլարը մու-
հաֆաղա իթմէք իւրին իթթիսաղ կիւթ-
տիւնիւր թէտապիւրի իալիսեթմէսիւր
կիւթ քիլիսէյի շէրիֆէ պիւր թարիսի
ճէտիտ քիւլաւ իտէրէք , կէլէնէք
զէման իւրին պիւր էսէրը մէհսսէրէյի
ճէտիտ թէք իտէնէքսիւրիւ : իմա
պարկեաւը մէրհամէթընն վէ
մէնպար քիւլի շէֆէթ վէ ինպէթ
ուլան Հազգ Թաւա հաղրէթրէրինն
քալպիմիւրի , վէ ումիւրիմիւրի միւսնա-

Յըր իտէրէք ուս նիւաղ իտէլիմ շէյ-
լէ քի քէնտի ընթիւն իւր սիւղին վէ
տիւնաթըմն , պիւրապը պէրիւրիւ
տէնիւրին թէ հապսեթ մուհապսեթ վէ
ղիւրէն իւրին իզապատ վէ թէքսիւրի-
նէ վէ սապիթթիւրինն համա ուլուն :

Բէնտի թէրաֆըմըգաւան պիւղէր
կէրէք սիւղէ վէ կէրէք սիւղէրին իտա-
րէսինն թէսիւմ ուլան ահալիւք շուսու-
նապիւր վէ իսթար իտէրիւ քի ֆէ-
աաա տէնէն վէ շիտսեթ քէսպ իթ-
տիքճէ պիւղէր իւր պէրապէր սիւր տա-
խի աապը իզապսէնիւր իւր հուզու-
րու հաղրէթը Բապիւրիւ ալէմիւնն նի-
յաղար արզ վէ թիւքթար կիւթմէ տէն
տուր ուլապըն քի , մէրհամէթ կիւթիւ-
նիւր սէրիւն պիւղէրէ իհապսէ կիւթիւն :
Ալլահ վէրէյիտի տէ , իւրիւ զէմին
հիւթմաւորըր , ալէ իտաւաւ աապէր
քի պիւղէրէ իտապէթ իտէն շու հիւ-
սէյի ճէվր վէ իշապսէն տուր ,
պուսլարն պիւր նէթիւրի ֆաճիւթ
իւր ագիւպէյէ էմաւ վաղ իտիւրէնէյին
տէն վէ պիւր ճիւթէ հիւթիւմէն վէ
նիւթթըն իտապսէթթիւնն պիւր նաւ-
մուսն ուլապսէթթիւնն ֆիթուր վէ
իւրիւ իտէրիւ , աապէր քէնտիւրիւրինն
մէնաֆիւրինն տալի պիւր րաաուէ տէ միւս
թէլլէմ պուլունան շու տաւաւա ,
էէկալ վէ էէկ վիճուտ իթթիֆազ
իտէրէք , իթթիւրըն , թաւաղիւն վէ
շիւապըն մէնիւն , մէզհէպէ մուղիւր
ուլան ֆըրգաթըմն տուր թէնտիւրինն
տէֆ իւր թէֆիւն քէմալը սապ վէ զա-
րէն իւր , Բիւրսի շէրիֆէ հուզուգ-
լարընն վէ քիլիսէյի շէրիֆին սէր-
պէսթթիւրինն , վէ ճէմիւրէթը պէլ-
տիւն իւրին քէմալը ֆաթիւթէ միւս
թաղըր ուլունալ աապիւր վէ իթթիւր-
հէթին թէքըր իտաւա վէ իպպաթը
իտաուտուսէն էգսէր նէվ իգտամ վէ
հիւթմէ իտէլիսիւրէր :

Միւսն թէրէմ պիւրապետըրէր , սիւղէր
վէ տիւնաթըմն միւթմապսէնն տուա-
յա տէ վաւ իտիւնիւր քի Հոգ Թաւա
հաղրէթրէր քէնտի քէրէմ վէ ինա-
յէթի իւր պիւնամա ուլարըն քալպիւրինն
թէսիւր վէ իսթիւրիւ իհապսէ իթ-
տիւն , ֆիքըրէրինն հիւթմ իտէն քէսը-

լաղու թէնտիւր իւրիւրն ուլէնէն թէլի-
կիւն կէլմէպսէնն էգիւրիւ աաապէ քի
քէնտիւրիւրինն քաաա վէ ֆէպսէթրի-
նի թէնտիւր իտէրէք ճիւղրէթը Բա-
թէրաֆըմաւա վաղ ուլունան թաղը
աապիւրիւրէն , վէ աապէն իթթիւրապթը
իւրիւրինն մաւալ իթմէյէ ճահա ի-
տէն փնտալարըն համապսէ վէ տի-
վանէլիւրինն պէյան իտէնէք տիր : (Ս .
Գրիւ . 7 . թղթ . 6 . 1 . 3 .) իմա
պու տուալէր իւր պիւրիւ Հազգ Թաւա
լա հաղրէթրէրինն ուլան էմիւրէթ վէ
ումիւրիմիւր տաւա պիւրապէ թէնտիւրին
քէսպ իթթիւրին : Հազգ Թաւա հազ-
րէն թէրի քէնտի մուղապսէնն տու-
սէսիւրին քէնտիւրին իւրըրապսէնն
հազգընտա իթթիւրին իթթիւրէթը
մէյէր իշթթէթ մի պանն իտէրալիւր :
Բէնտի քէմիւրինն քէմիւրինն թէնտիւրին
վէ հաթթա տէյէպիւրիւրիւ :
րու հուսուսն րու հուսուսն մէյէր Ալլահ
թանապսէթըմն : Յիւր վաղը զէման
քէմիւր վէ քէնտիւրիւ հիւթիւմէն ի-
նիւր զէմանն տըր : Լաթիւն պու զէման
աննն սոն զէմանն քըր , վէ պու հիւ-
քիւթմէն թէք միւրաւ իտէր : Հազգ
Թաւապսէնն քաւաթէթ վէ իլիմաթըրը
ուլան հաղրէթը իմա էֆէնտիւրիւ պիւրիւ
իւր տիր : վէ տաւա տալի քէնտիւրինն
տիր : ճէսաթթէթ կէլիւրիւր նիւրին քի
տիւնեւալը քէնտիւրի մաղաւալ իթ-
միւր տիր : (Ս . Բէրն . թղթ . 126 .
նոմ . 6 . 14 .) Պիւր շիւթիւրիւր քէ-
մալը սեպաթ վէ քապի պիւր իթթիւրաւ
իւր էպէտի սապիւրիւր սէսիւնն թաթ-
պիւրէն հաթթէթ իթմէլիւրիւ քի պի-
զէն շէյլէ սէյլէր :

Հազգաւիւրէն իւրին վէ ճանընդ
իւրին հաթթ իտիւն , տապսէթ ուղըր-
նա ֆէպսէթ ճանն վէ կիւրիւրան իտիւն
ճէյէ տէկին մաւապսէնն իտիւն , վէ
տիւնէնէլիւրիւր իւրիւրինն փիւրին իւրին
Հազգ Թաւա հաղրէթրէրին քէնտիւրի
ֆիթուսաթ իտէնէք տիր : Եկզէ . 4 .
33 :

Նիսպէթ միւսն թէրէմ պիւրապետը-
րէր սիւղէ , վէ սիւղին գիւրի իտաթէնիւր
թէսիւր ուլունան տիւնաթըմն վէ րու-
հիւրանն ճիւթէնիւր վէ պէնէրինն

տէրունի գալատէն սէմալի էլթաֆ վէ քէրէմէրի Թանդըր Թապա հազ րէթլէրինտէն Թէմէնի խտէրէք, սէ ղին վէ տնէրին պէհէրի իշին մաւհա պէթը խուսուսիլէմիլին պիր նըշա նէյի սահիհէսի օլմագ իւղրէ տէրուն ի գալատիլունէն ճիւմէնիլէ Թէպէր րիւքիւթը լէտալանի միլի իթա ինէ րիլ :

Վէրիլտի Բոմատա, Սուրբ Պետ րոս գուրպիլտէ 15 մայիս 1871 Բա րալըլըմըն 25 ինճիւնէսի :

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Պէլէրպէյի սահիլ տէրայը Ալի սինաէն Պէշիքթաշ քանիլ տէրայը մուալաքնա նազլի Հիւմայուն շէրէֆ վուգու պուլմուշ տուր :

Իրան սէֆիրի տէպիլթու Հասան Ալի խան հազրէթլէրի կէշէնքի բէնչ շէնպիհ կիւսիւ մուպէյնի Հիւմայունա միւլիւքեանէ ճանիպի Ալիսինէ աղի մէթ իլէ, շայան պուլլու լան միւսաա տէյի Սէնիլէյէ մէպի հուզուրու շէվ քէթմէվթուրու հազրէթը Բատիշա հիլէ տոգիւտէ իտէրիմ համիլ օլտու ղու իթիմատնամէսինի Թագաթիմ վէ իթա իլէ զիլտէ մուհարրէր նութ գնլ իրատ իլէմիշ տիր :

* Մաթպուու մուֆախիսամըմ Թէ րաֆընտան մէմուրիլթը պէնտէկեա նէմի միւշիր համիլ օլտուղում իթի մատնամէյի պու կիւն հուզուրու ճէ նապը Շահանէյէ Թագաթիմ իլէ քէսպը իֆթիլտար իտէրիմ : Իքի Տէվլէթը մուաղղամայը իսլամիլէ մէյանէսինտէ մէվճուտ վէ մէշէյեիտ պուլունան միւնասէպաթը սահիհէյի վէսատիլէ նին Թէզէյեիտ վէ Թէրէգգիսի մաթ պուլումըն արղիլիւ հագիլգիսի պու րունուղունու իլալէթէն տրղ վէ պէյան իտէրիմ : Պու իւմիլէյի խայ րիլէնին Թէզէյեիլտիլ խուսուսուէնա Թէվլէթիւհաթը ճէնապը Շահանէ լէրի իլէ մուվաֆֆադ օլմագլըղըմ տէրկէահը իլահիլէտէն միւթէմէնա տըր :

Նութգու մէղքիւրէ ճէվապէն պէյանը մահգուղիլթի վէ սէֆիրի միւշարիլէյ հագգընտա իլթիֆաթը միւպէյեիւն Թէրաֆը միւսթէճէմ իւլ էշրէթը ճէնապը Թաճաթիտէն պիր նութգու ճէլիլ իրատ պուլ րուլմուշ տուր :

— Իսթինտար նամ զագէթաթըն տօն պլընմա պէր վէճէր աթի պիր Թէլէղրաֆիլամէս Պասիլէթտէ միւն տէրիճ տիր :

Բուսիա իմքէրաթթոն հազրէթ ւէրինին Զաթը հազրէթը Բատիշահիլէ պիր վիլիթա վէթէճէկի մուգարրէր տիր : Զաթը հազրէթը Բատիշահիլին տախի պիլ մուգապէլէ Բէթրսպուր կու պիլ Թէշրիֆ իատէի վիլիթա ի տէճէլէրի սէյլէնիլօր : Մէմալիքի Օսմանիլէյէ հիճրէթ իլճմիշ օլան Վէհ լիլէր իլէ պուլնարըն Օսմանիլ օլտու լարընտա իսթիլտամ օլունմագտա օ լան զապըթանըն մէմալիքի Բուսիայա ալտէթ իլէմէլէրինէ տէվլէթէյը միւշարիլէյիլմա մէյանընտա գարաթ վէրիլմիշ տիր : Վէ պիլտէ տէվլէթը Ալիլէնին Պաթուլ լիմանընը Բուսիայա Թէրք իլէ պուլնա մուգապիլ Բուսիա նըն տախի Սալթանաթը Սէնիլէյէ պիր լիման վէրէճէկի Թէգարրիւր իլճմիշ տիր :

Պուլնա տայիր պու միւթալտայը իլալէ իտէր :

Իքի պէյիք հիւքմտարըն միւլա գաթարը պախի գըվաթը նիղամը ա լէմ օլաճաղընտան պուլուն գուլիլէ տէն ֆիլիլէ իիւրաճը արղիլ օլունուր իտէ տէ պուլնա տայիր հէնիւղ պիր Թէսալվուր պիլէ օլմաուղընը տէյէ պիլիլիլ : Լէհլի միւլթէճիլէրէ կէ լինճէ նէ տէվլէթը Ալիլէ իտէ իտէր վէ նէ տէ Բուսիա տէվլէթի պէյլէ պիր Թէքիլիլ շագի պապը Ալիլէ իւ լէր :

Հէլէ լիման միւսպատէլէսի միւխպիլին ինչալիսանէյի Թէսալվուրունտա պէօ յիւսիլմիւշ պիր հէյյոլա օլարագ Տէվլէթը Ալիլէ պիր գարըն եէրինի պիլէ նէ միւպատիլէ իլէ, վէ նէ տէ սուրէթը տիկէր իլէ էճանիպէ վէրէ :

մէգ, վէ Պաթուլմա հէր վագըթտան զիլտէ շիմոի իլթինա իլէմէքտէ օլ մաուր ճիհէթ իլէ էյլէ Պիւպատէլէյի իսթրրարա պիլէ կէթիլմէգ :

— Ալէմանետ տէվիլթի ագաթ միւ սալէհէտէն ուղրա քասաթիլինի էյլիլէի ճէտիտէ իլէ Թէճհիլ գըլմագ էֆ քեսուր վէ Թէզէք քիւրինտէ պուլուն մուշ տուր :

Մուհարէպէտէն էվլէլ ինիլի թիւֆէնքլէր տէրպէսթը իսլահ պու լանտուղունտան աղրէրին պիլ մըլ տարընա եէնիտէն իմալ օլունան թիւ ֆէնքլէրտէն վէրիլմիշ իտէ տէ իիւհա լարըն քէամիլէն պիր սիյագտա պու լունմաուր իշիւն Ալէմանետա ֆէվ գէլատէ հէմմիլթը վէրիլտիլ վէճ իլէ պէտայէթը միւհարէպէտէ մէղ քիւր եէնի Թիւֆէնքլէր Թէպալիլ օլպէնարագ Թէքար էսիլիլինէլի թիւ ֆէնիլէր իսթիլմալ օլունմուշ տուր : Պրանուղլարտան ալընմըշ օլան շասթ Թիւֆէնքլէրինտէն շիմալիքի հալ Պա վիլէրա հիւքիւմէթիլին սէհմինէ 65 պիլն գըթաուր իտապէթ իլճմիշ իտէ տէ, իսթիլմալի Թէնսիպ կէթրիւլմէյիպ, Թէպալիլ օլունմաուր Թէզէք քիւր օ լունմագտա տուր :

Պրանուղլարտան ալընմըշ օլան շաս քօլարըն եէքիւնիւ 536250 ատէթ ի միշ :

— Լէվանթ Թայմոտան նագլէն էսթրի նամ զագէթաթա կէթրիլէն պիր պէնտին Թէրճիւմէսի տիր :

* Տիլթոմաթ նիղամընա մուղայիր պիր վուգուաթ Թաճիւպիլմիւղիւ մուճիպ օլմուշ տուր :

* Եարընքի բագար կիւնիւ Զաթը հազրէթը Շահանէնին Թաթաթա ճիւ լիւսիւ Հիւմայունու միւլիւքեանէ լէրինին սէնէվիսի մինասիլթի իլէ պիլ ճիւմէ կիրուհի տիլթոմաթի գիլէ պիլիլքտէ քէնտի տէվլէթլէրի Թէրաֆընտան իլֆայը մէրասիմի Թէպիլք վէ Թէհիլթ Թիտէլէրլի մուգարրէր պուլունմուշ տուր : Պիլ ճիւմէ տէվլէթլէր, նէզոյնտէ մինէլ գատիմ ճարի վէ մէրի օ լան վէ հաթթա մուսխալէն վի

էննա գօնկրէսինսն . քարարկիր օրան
գայիտէյէ . թաթպիգէն , պէյլէ պիր
վուգուաթարտա . Բաբա հազրէթ
վերինն էլ չիւնին սայրը էլ չիւրտէն
ֆայիգ պուլունմագ վէ հէթօրինն թէ
րաֆընտան նութգ իթմէք տախի օնա
տիւշէր իտի :

“ Պիզլէրէ հէնիւզ մալիւմ օլմա .
յան պիր էսպապէ մէսնի սիւֆէրա .
տան պիր տիբլամթ Բիւրսիի շէրիֆ
սէֆիւրի Մօնսինեօր Յրանքի հազրէթ .
լէրինն նիզամը վէճ հազրէ կիթուհի
տիբլամթ իգիլէ զէվաթընա թէգաու
տիւմ իթմէսինն մուխալիֆէթտէ
պուլունմուշ տուր :

“ Պէյլէ պիր վուգուաթտա Մօն
սինեօր Յրանքի հազրէթ լէրի պիր թէ
րաֆտան իշ պու մէսէրտէ պէյլէ
ու մումէն թանըմը վէ մուգապրէր
գըլընմը օրան հուգուգուն խիլաֆը .

նա պիր թարիսի պէտայէթ վագ իթ
մէմէք տիկէր թէրաֆտան տախի մէ
տանէ պիր մէսէլէ զուհուր խլէմէ
սինտէն իճթինապ իթմէք իչիւն հու
զուրու հազրէթը թաճտարիլէ եալը
նըզճա տուխուլ իլէ եիւճէ քահա
նայապէս հազրէթ լէրինն իսմինն հա
միլ օլտուղու բէսմը թէպրիքի խֆա
խլէմէյի իսթիտա իթմիշ վէ Բիւրսիի
շէրիֆին պիր մուրախաաընըն էսէ
րը ֆէթաքնէթ վէ բէվիլէթինն շա
յանը թաթպիքի շու սէմէրէսի տայէ
սինտէ իշ պու լութֆու ճէլիլ տախի
Պապը Ալի ճանիպլինտէն միւճիպլինճէ
իհուան պուլունմուշ տուր :

Պու մատտէ հագգընտա զաղէթա
յը մէգըիւրտէ միւնտէրիճ պազը
թաֆսիլաթը իլէրիւտէ թէրճիւմէ ի
տէրիլ :

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Պէյ օղլուտա Ենիի չարըրտա
թէլէկրաֆիտանէ գարընընտա 114
նումէրօլու պօեաճը ուսթա կըղմէսին
ֆապրիգաաընտա կէրէք եիւնիւ վէ
կէրէք իրէքի էնվայը թիւրիւ խա
բէնքիւր պօյանըր վէ մէնիէնէլէնիւր վէ
միւշթէրիլէրինն խօշնութ իտէճէ կի
իչիւն իլան խէր :

ՅՈՂՏՈ ՖԻՅՍԹԱՐԸ

ՀԱՆԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

ճուսաա իրթէսի

Սապահ	Մայիս	12	00 00
Ագչամ			00 00
բազար իրթէսի			
Սապահ	Յունիս	14	52 20
Ագչամ			52 20
սալը			
Սապահ		15	52 20
Ագչամ			52 20

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՊՈՂԱԶ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԱՔԷԹԼԷՐԻ

1871 Մ-ի- 31 Գ-ի- ԷՐԷԷԻ ԷՆԷԷԷԷ ԷՆԷԷԷԷ

ԵՆԷՆԷ ՍԱՐԸ	ՅՈՂՏՈ	ՎԱԲՕՐԼԱՐ
Սիլթրգա-	Նօ	
10 45	1	Ենի մահալլէ-լէն Պէյիւք . Թարապ . Պէյգօզ . Են- նիք . Էմիրկ . Բ . Հիսար .
11	20	Ենի մահալլէտէն Մէղարպուրն . Պէյիւք . Թարապ . Եննիք . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Պէյէկ (Արնապուտ քէ- յիւնտէն Պէյէկ օրան թարիգին իքիննի հարաքէթինէ թէսատիւֆ իտէրէք) :
11 30	19	Բ . Վէ Ա . Գազապտան Մէղարպուրն . Պէյիւք . Թարապ . Եննիքէյ . Սթէնեա . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Պէյէկ .
12 15	11	Ենի մահալլէտէն Պէյիւք . Թարապ . Եննիք . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Վանիքէյ .
1	25	Ենի մահալլէտէն Մէղարպուրն . Պէյիւք . Թարապ . (ճուսաա կիլիկիի Եննիք . Էմիրկ . Բ . Հիսար Վէ Պէ- յէկ տախի) :
1 30	23	Պէյիւքէրէտէն Եննիք . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Պէյէկ (ճուսաալարտան մատտ) :
2 15	18	Պէյիւքէրէտէն Թարապ . Եննիք . Սթէնեա . Էմիրկ .

3	20	Բ . Հիսար . Արնապուտ . Օրթաք . Պէյիկթալ . Եննի մահալլէտէն Մէղարպուրն . Պէյիւք . Թարապ . Եննիք . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Պէյէկ . Արնապուտ . Գու- րու չէլմէ . Օրթաքէյ . Պէյիկթալ . Գապաթալ :
4	19	Մէղարպուրնտան Պէյիւք . Թարապ . Եննիք . Սթէնեա . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Պէյէկ . Արնապուտ . (ճուսաալարը Գուրուչէլմէ . Օրթաք . Պէյիկ . տախի) :
5	15 25	Պէյիւքէրէտէն Թարապ . Եննիք . Էմիրկ . Բ . Հի- սար . Արնապուտ . Գուրուչէլմէ . Օրթաք . Պէյիկթալ .
6	15 4	Եննի մահալլէտէն Պէյիւք . Թարապ . Պէյգօզ . Են- նիք . Էմիրկ . Գանլընա . Բ . Հիսար . Գանտիլի . Վի- նապուտ . Պէյէրպ . Օրթաք . Գուրուչէլմէ . Պէյիկթալ իւսկիւտար :
8	30 23	Եննի մահալլէտէն Մէղարպուրն . Պէյիւք . Թարապ . Պէյգօզ . Եննիք . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Պէյէկ . Արնա- պուտ . Գուրուչէլմէ . Օրթաք . Պէյիկթալ . Գապաթալ .
9	30 6	Պէյիւքէրէտէն Թարապ . Էմիրկ . Բ . Հիսար . Արնապուտ քէյ . Պէյիկթալ . Օրթաքէյ . Պէյիկթալ . Հէք ճուսաա ազամը ֆէվալատ պիր վարըր 10 պու- լուտա Մէղարպուրնտան հարաքէթ իտիպ . Պէ- յիւքէրէ . Պէյգօզ . Էմիրկ . Արնապուտ . Օրթաք . Վէ Պէյիկթալ ուղրապարա քէօրիլէ էնէճէ տիգ :

